12 F 52

OFFICE OF THE DIRECTOR
Library Regd No
INDIA

A DESCRIPTIVE CATALOGUE

OF THE

SANSKRIT MANUSCRIPTS

OF THE

GOVERNMENT ORIENTAL MANUSCRIPTS LIBRARY, MADRAS.

BY THE LATE

M. SESHAGIRI SASTRI, M.A.,

CURATOR, GOVERNMENT ORIENTAL MANUSCRIPTS LIBRARY; AND PROFESSOR OF SANSKRIT AND COMPARATIVE PHILOLOGY, PRESIDENCY COLLEGE, ETC.

PREPARED UNDER THE ORDERS OF THE GOVT. OF MADRAS.

VOL. I.—VEDIC LITERATURE.

FIRST PART.

MADRAS:

PRINTED BY THE SUPERINTENDENT, GOVERNMENT PRESS.

1901.

PREFATORY NOTE.

This catalogue was prepared and made ready for publication under the orders of the Government of Madras by the late Professor M. Seshagiri Sastriar, M.A., some time before his death; and it is now published as prepared by him, although it covers only a part of the Manuscripts on Vedic Literature to be found in this Library. The following table explains the principle of transliteration adopted in the catalogue:—

	Consonants.	Vowels.	Diphthongs.
Gutturals ...	k kh g gh ṅ h ḥ	a ā	ē (e) ai
Palatals ...	c ch j jh ñ y ś	i ī	
Linguals ...	ṭ ṭh ḍ ḍh ṇ r ṣ	ṛ ṝ	
Dentals ...	t th d dh n l s	ḷ ḹ	
Labials ...	p ph b bh m v ḥ	u ū	ō (o) au

M. RANGACHARYA, M.A.

CONTENTS.

CLASS I.—VEDIC LITERATURE.

I.—SAṀHITĀ AND BRĀHMAṆA.

1.—The Ṛg Vēda (1).

2.—The Sāma Vēda (71).

A DESCRIPTIVE CATALOGUE

OF THE

SANSKRIT MANUSCRIPTS.

CLASS I.—VEDIC LITERATURE.

i. Saṁhitā and Brāhmaṇa—1. The Ṛg Vēda.

No. 1. ऋग्वेदसंहिता.

ṚGVĒDA SAṀHITĀ.

Substance, paper. Size, 13×8 inches. Pages, 942. Lines, 22 on a page. Character, Telugu. Appearance, old. In good condition.

Contains the eight Aṣṭakas complete.

The Saṁhitā portion of the Ṛgvēda is divided in two ways: it is divided into eight parts, each of which is called Aṣṭaka. Each Aṣṭaka is sub-divided into eight Adhyāyas, whence the name Aṣṭaka, which again are sub-divided into Vargas; and these, again into Ṛcas. The number of Ṛcas in a Varga and the number of Vargas in an Adhyāya are not the same and are various. The Saṁhitā is again divided into ten Maṇḍalas; each Maṇḍala is composed of a number of Anuvākas which are sub-divided into Sūktas composed of Ṛcas. The codex under notice and all the manuscripts of this Library containing the work, adopt the Aṣṭaka division. The text in this manuscript is not accented. With regard to the accentuation see the remarks on page 3. A list of the authors of the Ṛgvēda Saṁhitā, which will be of much use to the student of history and mythology, is given on pages 11—24.

The Saṁhitā has been published completely by Th. Aufrecht in Roman letters, 1861—3; the second edition was published in 1877.

F. M. Müller edited the Saṁhitā and the Pada texts in parallel volumes in 1873, and both the texts with Sāyaṇa's commentary and a copious verbal index in six volumes (1849—74). Complete translations of the Saṁhitā have been published by Alfred Ludwig (Prag. 1876) and Hermann Grassman (Leipzig, 1876—77). The latter has published a valuable index under the designation of Wörterbuch zum Rigvēda. An English translation of the whole Saṁhitā has been printed by Griffith recently.

Beginning :

अग्निमीळे पुरोहितं यज्ञस्य देवमृत्विजम् । होतारं रत्नधातमम् ॥

End :

समानी व आकूतिः समाना हृदयानि वः । समानमस्तु वो मनो यथा वः सु (स)हासति ॥ 49 ॥ हरिः ओं ॥

From a passage [1] occurring in a Kārikā it is said that the text of the Śākala Śākha of the Ṛgvēda ends with the Ṛk समानी व आकूतिः . . . . and that of the Bāṣkala Śākhā, with the Ṛk तच्छं योः . . . But this opinion is refuted by Dr. Bhandarkar in his Report for the three years 1895 to 1897.

No. 2. ऋग्वेदसंहिता.

ṚGVĒDA SAṀHITĀ.

Substance, palm-leaf. Size, 14 × 1¼ inches. Pages, 386. Lines, 7 on a page. Character, Telugu. Appearance, old. Injured.

Contains the 3rd Aṣṭaka (pages 1—126), the 1st Aṣṭaka (pages 127—288) and the 2nd Aṣṭaka, Adhyāyas 1—6 (pages 289—386).

Accented.

---

[1] शाकलानां समानी व इत्यृचान्त्याहुतिर्भवेत् ।
बाष्कलानां तु तच्छंयोरित्यृचान्त्याहुतिर्भवेत् ॥

The following is a scheme of Vēdic accents which deserves the attention of foreign readers for understanding the general principles of the Vēdic svaras in the light of music :—

Udātta, and *Pracaya*, i.e., *Anudātta* following *Svarita*.	.. not marked.
Anudātta preceding the *Udātta* and *Svarita*.	.. marked as —
Svarita	do. |

There are three *Svaras* or accents in the Vedas; the *Udātta*, 'acute,' the *Anudātta*, 'grave,' and the *Svarita*, 'toned.' When more than one *Anudātta* precede an *Udātta*, all but the last are often sounded lower. The 1st *Anudātta* following an Udātta becomes *Svarita*; and all the rest are sounded like the *Udātta* and called *Pracayas*. If we compare the above accents with the tones of a musical gamut, we can know the exact sounds of those accents. Let the *Udātta* be represented by any key on the piano and be marked as *C*, and स *sa* according to the Hindu method; then the two sounds of the *Anudātta* will be marked as *B* and नि *ni*, and *G* and प *pa*, respectively. The *Svarita* will be sounded as *C* sharp and रि *ri*.[*] The *Pracaya svara*, as it is pronounced by the Brahmans of the *Taittirīya Śākhā* and the Ṛgvēda, is identical with the *Udātta*, and therefore is equal to *C* and स *sa*. A long *Svarita* in the Ṛgvēda is split into two long sounds—the first of which is sounded as *Udātta* and the second, as *Svarita*.

नि स्त सा री सा नि सा रि सा नि स्स ट्रि नी स

अ ग्नि मीं - ळे पु रो हिं तं य ज्ञ स्यं दे व

[*] It is called *śuddha ṛṣabha* by the Hindus.

नि स्स सा री सा सा री सा स न्नि सा रि सा

ऋ त्वि जं - हो तां - रं र त्न धा तं मम्

Ṛgvēda, I. 1. 1.

पा प नि स्सा नी स सा री नी

चो द यि त्री सू नृ तां - नां

सा सा री सा स स नी सा

चे तं - ती सु म ती नाम्

Ibid., I. 3. 4.

This system of accentuation is not scientific, nor does it prevail in many parts of India such as the northern countries and Malabar. It differs considerably from the mode of accentuation adopted in the Sāma Vēda in reciting the original hymns or ṛks taken from the Ṛgvēda. From the musical notation given above, it is seen that the sound of the Svarita is higher by one note than the Udātta, and this is wrong as the Udātta must be raised above the other svaras. The Anudātta being lower than the Udātta, the Svarita must be higher than the Anudātta and lower than the Udātta, and so must intervene between them. In any case we have simply to mark only the Udātta, and the positions of the remaining svaras can be settled.

There is a Bhūrja manuscript of the Ṛgvēda which is more than five hundred years old and was discovered by Dr. Bühler. In the manuscript the Udātta alone is marked, and that by a perpendicular stroke; and the same is the case with one of the two schools of the Maitrāyaṇi saṁhita. (Weber's *Hist. of Ind. Lit.*, p. 314). There are two manuscripts in the Library in which this notation is adopted. This notation is more scientific than the existing one.

Generally the same accentuation is adopted both in the Ṛgvēda and the Yajur Vēda. The whole of the ten Maṇḍalas of the Ṛgvēda, and the Saṁhitā and the major portions of the Brahmaṇas of the Yajur Vēdas are accented; and many of the remaining Brāhmaṇas and generally the Upaniṣads are not accented.

Beginning of Aṣṭaka III:

हरिः ओं ॥ प्र य आरुः शितिपृष्ठस्य धासेरा मातरा विविशु-
स्सप्त वाणीः । परिक्षिता पितरा सं चरेते प्र सर्स्राते दीर्घमायुः प्रयक्षे ॥

End:

स क्षेपयत् स पोषयद्भुवद्वाजस्य सातये उतैधि पृत्सुनो वृधे ॥
27 ॥ . . . . इदमुत्यत् सम्यक्स्ववन्ति सुप्रतीके षट् ॥

For an explanation of this mnemonical formula see p. 11.

Colophon:—तृतीयाष्टकः समाप्तः ॥

Beginning of Aṣṭaka I:

अग्निमीळे पुरोहितं यज्ञस्य देवमृत्विजं । होतारं रत्नधातमम् ॥

End:

(Last two leaves in this Aṣṭaka are wanting.)

प्र या घोषे भृगवाणे न शोभे यया वाचा यजति पज्रियो वां ।
प्रैषयुर्न विद्वान् ॥ 22 ॥

Beginning of Aṣṭaka II :

हरिः ओं ॥ प्र वः पान्तं रघुमन्यु वोऽन्धों यज्ञं रुद्राय मीळ्हुषे भरध्वं । दिवो अस्तोष्यसुरस्य वीरैरिषुध्येव मरुतो रोदस्योः ॥

End:

ब्रह्मणस्पते त्वमस्य यन्ता सूक्तस्य बोधि तनयं च जिन्व । विश्वं तद्भद्रं यदवन्ति देवा बृहद्वदेम विदथे सुवीराः ॥ 32 ॥ हरिः ओं ॥

Colophon:—द्वितीयाष्टके षष्ठोऽध्यायः ॥

No. 3. ऋग्वेदसंहिता.

ṚGVĒDA SAṀHITĀ.

Substance, palm-leaf. Size, 14 × 1¾ inches. Pages, 69. Lines, 5 on a page. Character, Nandināgarī. Appearance, old. Injured.

Contains 1–2 Adhyāyas in the 1st Aṣṭaka.

Accented.

Beginning:

हरिः ओं ॥ अग्निमीळे पुरोहितं यज्ञस्य देवमृत्विजम् । होतारं रत्नधातमम् ॥

End:

इन्द्रो यातोऽवसितस्य राजा शमस्य च शृङ्गिणो वज्रबाहुः । सेदु राजा क्षयति चर्षणीनामरान्न नेमिः परि ता बभूव ॥ हरिः ओं ॥

* * * *

अयं देवायं व यो व यन्ति यच्चिद्धि शश्वता शश्वदिन्द्रोऽष्टौ ॥

For an explanation of this mnemonical formula see p. 11.

Colophon:—इति प्रथमाष्टके द्वितीयोऽध्यायः ॥

No. 4. ऋग्वेदसंहिता.

ṚGVÉDA SAṀHITĀ.

Substance, palm leaf. Size, 15½ × 1¼ inches. Pages, 111. Lines, 7 on a page. Character, Telugu. Appearance, old. Injured. The first folio is marked 31.

Contains Adhyāyas 2—8 in the 3rd Astaka. The 8th Adhyāya, according to the MS. Nos 1 and 2 contains 27 Vargas, while the printed books and this manuscript have 26 Vargas, and the 27th is added to the next Adhyāya.

Beginning:

हरिः ओं ॥ इच्छन्ति त्वा सोम्यासः सखायः सुन्वन्ति सोमं दधति प्रयांसि । तितिक्षन्ते अन्त (भि)शस्ति जना(ना)मिन्द्र त्वदा कश्चन हि प्रकेतः ॥

End:

त्वामग्ने प्रदिव आहुतं घृतैस्सुम्नायवस्सुषमिधा समीधिरे । स वावृधान ओषधिभिरुक्षितोऽभि जयांसि पार्थिवा वि तिष्ठसे ॥ 26 ॥ हरिः ओं ॥

No. 5. ऋग्वेदसंहिता.

ṚGVÉDA SAṀHITĀ.

Substance, palm-leaf. Size, 12¾ × 1¼ inches. Pages, 96. Lines, 5 on a page. Character, Nandināgari. Appearance, old. Injured.

Sixteen folios are wanting in the beginning. Begins in folio 17. Contains the 6th Aṣṭaka, from 31st Varga of the 1st Adhyāya to the 13th Varga of the 4th Adhyāya.

Beginning:

• यस्याग्निर्वपुर्गृहे स्तोमं चनो दधीत विश्ववार्यः । हव्या वा वेविषद्विषः ॥

End:

त्वन्नः सोम विश्वतो वयोधास्त्वं स्वर्विदा विशा नृचक्षाः । त्वन्न इन्द्र ऊतिभिः सजोषाः पाहि पश्चातादुत वा पुरस्तात् ॥ 13 ॥

No. 6. ऋग्वेदसंहिता.

ṚGVĒDA SAṀHITĀ.

Substance, paper. Size, 9¼ × 8¼ inches. Pages, 8. Begins on page 65. Lines, 12 on a page. Character, Telugu. Appearance, old. In good condition.

Contains	(1)	Aṣṭaka 2,	Adhyāya	8,	Vargas	13, 14, 15.
	(2)	Do. 6,	do.	7,	do.	10.
	(3)	Do. 8,	do.	7,	do.	15.
	(4)	Do. 7,	do.	8,	do.	20.
	(5)	Do. 3,	do.	4,	do.	10.

Pages 1 to 63 contain the Aśvamēdha portion of the Śrauta Sūtra.

Beginning of (1):

भद्रं वद दक्षिणतो भद्रमुत्तरतो वद । भद्रं पुरस्तान्नो वद भद्रं पश्चात्कपिञ्जल ॥ . . . . यौवनानि महयसि जिग्युषामिव दुन्दुभिः । शकुन्तक प्रदक्षिणं शतपत्राभिनो वद ॥

This is an apocryphal hymn mentioned by Professor Max Müller in the Preface to his Ṛgvēda, Vol. II. It is added at the end of a manuscript consulted by him after the 12th Varga of the 8th Adhyāya of the 2nd Aṣṭaka.

Then follows the last hymn of the 12th Varga, the 13th, 14th and 15th Vargas of the 8th Adhyāya of the 2nd Aṣṭaka. The 11th and 12th Vargas contain hymns to be recited on hearing any unpleasant cries of birds as stated in the commentary. They are also recited in the marriage ceremony on the occasion of the bride going to the father-in-law's house and are called Sumaṅgala Sūkta. They are addressed to the bird Kapiñjara, a kind of partridge, which is supposed to represent the god Śiva and Indra, and are to be recited with the other passages. The apocryphal passage beginning with भद्रं वद दक्षिणतः is addressed to the same bird कपिंजर.

(3) contains a Khila or apocryphal hymn called Rātrisūkta which is printed in the Preface to Vol. VI, Ṛgvēda, by Professor Max Müller. The passage occurs at the end of X, 127 in two of the manuscripts consulted by him. This Sūkta is a hymn addressed to the Night deity and is called Rātrisūkta and, according to the quotation made from the Āraṇyaka, should be recited at a sacrifice for removing the effects of evil dreams. It is referred to also in Asva-Gṛihya Pariś., 1. The text in the manuscript under notice is slightly different from what is printed by him. After the 4th Ṛk, occurs तामग्निवर्णां तपसा which is the 12th in the text printed by him. The next hymn is दुर्गेषु विषमे घोरे, which occurs as the 9th in the printed text. Then follow the hymns दुर्गादुर्गेषु स्थानेषु and रात्री कुशिकस्सौभरः which are the 13th and 14th in the latter text with which the Sūkta ends. But the text in the manuscript is then followed by the following hymns, उलूकयातुं VII, 104—22; रक्षाणो अग्ने IV, 3—14; पिशङ्ग भृष्टिम् I, 133—5; बृहत्साम, अहरहर्वाते, हैवास्मै भवति. After this occur the five hymns of the Sūkta

2

128 of X, which constitute the 15th Varga of the 7th Adhyāya of the VIII Aṣṭaka.

No. 7. ऋग्वेदसंहिता.
ṚGVEDA SAṀHITĀ

Substance, palm-leaf. Size, 14 × 1¼ inches. Pages, 254. Lines, 6 on a page. Character, Nandināgarī. Appearance, old. Injured; first two leaves torn at the ends. Accented.

Contains the 8th Aṣṭaka complete.

The first leaf is wanting.

As can be seen from the following colophons at the end of the 1st and the 7th Adhyāyas इति श्रीशाकलसंहितायामष्टमाष्टके प्रथमोऽध्यायः and इति श्रीशाकलसं . . . . . सप्तमोऽध्यायः, the text given in the manuscript under notice professes to belong to the Śākala Śākha of the Ṛgvēda Saṁhitā. *Vide* p. 2 and the foot-note.

Beginning:

(Third Varga of the I Adhyāya of the 8th Aṣṭaka.)

जगृभ्मा ते स्वायुधं सुब्रह्माणं सनद्वाजमश्वावन्तं प४ ।

जगृभ्मा ते दक्षिणमिन्द्रहस्तं वसूयवो वसुपते वसूनां । विद्मा हि त्वा गोपतिं शूरगोनामस्मभ्यं चित्रं वृषणं रयिन्दाः ॥

End:

समानी व आकूतिस्समाना हृदयानि वः । समानमस्तु वो मनो यथा वः सुसहासति ॥ 49 ॥—॥

अग्निर्वै देवानामवमोविष्णुः । संसमिद्युवसे वृषन् । ऋतं च सत्यं चा-भीद्धात् । . . . . अयं हि ते अमर्त्यः । त्वं चिदाति-मृत्युरं ॥ — ॥ त्वांचिदींत्वधनवी त्वीभ्यामात्वाहार्षमपश्यन्त्वा नव ॥

Colophon:—इत्यष्टमाष्टके ऽष्टमोऽध्यायः समाप्तः ।

The first passage of the extract is a kind of index giving the first few words, and the number, of the Rcas in the Varga. Such an index is added to many of the Vargas in this codex. Another peculiar feature is that an index is added at the end of each Adhyāya which gives the initial two or three words of every Varga, beginning from the 1st Varga of the next Adhyāya, and going backwards up to the 1st Varga of the Adhyāya. For instance, at the end of the 8th Adhyaya, the index begins with the first four words of the 1st Varga of the next Adhyāya, viz., the Brāhmaṇa, which begins as अग्निर्वै देवानामवमो विष्णुः (*Vide* p. 10). Next comes the first few words of the last Varga in the 8th Adhyāya, *i.e.*, of the 49th Varga, then of the 48th Varga and so on, till the 1st Varga.

Then follows another index which gives the first words of the 1st, 11th, 21st, 31st, 41st, &c., Vargas. The number of Vargas remaining over the decennial number, *i.e.*, over 10, 20, 30, 40, 50, &c., is also added. For example in the 8th Adhyāya, the words स्वंचित्, ईश्वपत्नीः, अशीम्या, आत्वाहार्षं, अपश्यन्त्वा are the initial words of the 1st, 11th, 21st, 31st and 41st Vargas; and नव or 9 at the end shows that there are nine Vargas over 40, making up a total of 49 Vargas. Similar mnemonical formulæ occur in the Yajur Vēdas also.

The following list of the authors and authoresses of the Sūktas of the Rgvēda, which is of much interest to the students of history and mythology, is given in alphabetical order. The same list is printed also in Vol. VI of Professor Max Müller's Rgvēda.

	म.	सू.
अंहोमुग् वामदेव्यः ...	10	126
अक्षः मौजवान् ...	10	34
अगस्त्यः ...	1	165 to 190
अगस्त्यः विषशङ्कावान् ...	1	191
अगस्त्यस्य स्वसा बन्ध्वर्दीनां माता ...	10	60
अग्नयः धिष्ण्याः ऐश्वराः ...	9	109

	म.	सू.
अग्निः ...	8	102
	9	106
	10	124
अग्निः चाक्षुषः ...	9	106
अग्निः(तापसः) ...	10	141
अग्निः पावकः ...	10	140
अग्नियुतः (स्थौरः) ...	10	116
अग्नियूपः स्थौरः	10	116
अग्निवरुणसोमानां निवहः ...	10	124
अग्निः सौचीकः	10	51 to 53, 79, 80
अघमर्षणः (माधुच्छन्दसः) ...	10	190
अङ्गः (औरवः) ...	10	138
अजमीळ्हः सौहोत्रः	4	43, 44
अत्रिः	5	27, 37, to 43, 76, 77, 83 to 86
	9	67, 86
अत्रिः (साङ्ख्यः).	10	143
अदितिः ...	4	18
अदितिः दाक्षायणी	10	72

	म.	सू.
अनानतः पारुच्छेपिः ...	9	111
अनिलः (वातायनः) ...	10	168
अन्तेवासी ब्रह्मचारी ...	1	179
अन्धीगुः श्यावाश्विः	9	101
अपालात्रेयी ...	8	91
अप्रतिरथः(ऐन्द्रः)	10	103
अभितपाः सौर्यः	10	37
अभीवर्तः ...	10	174
अमहीयुः ...	9	61
अम्बरीषः ...	9	98
अम्बरीषः वार्षागिरः राजर्षिः ...	1	100
अयास्यः ...	9	44 to 46
	10	67, 68
अरिष्टनेमिः तार्क्ष्यः	10	178
अरुणाः वैतहव्यः	10	91
अर्चन् हैरण्यस्तूपः	10	149
अर्चनाना ...	8	42
अर्चनाना आत्रेयः	5	63, 64
अर्बुदः (काद्रवेयः) ...	10	94

	म.	सू.
अवत्सारः ...	9	53 to 60
अवत्सारः काश्यपः	5	44
अवस्युरात्रेयः ...	5	31, 75
अश्वमेधः भारतः	5	27
अश्वसूक्ती काण्वायनः ...	8	14, 15
अष्टकः (वैश्वामित्रः) ...	10	104
अष्टादंष्ट्रः (वैरूपः) ...	10	111
असितः काश्यपः.	9	5 to 24
आकृष्टा माषाः ...	9	86
आत्मा ...	3	26
आयुः काण्वः ...	8	52
आसङ्गः प्लायोगिः.	8	1
इटः (भार्गवः) ...	10	171
इध्मवाहः दार्ढच्युतः ...	9	26
इन्द्रः ...	1	165. 170
	4	18, 26
	8	100
	10	28
इन्द्रः (मुष्कवान्).	10	38

	म.	सू.
इन्द्रः वैकुण्ठः ...	10	48 to 50
इन्द्रप्रमतिः (वासिष्ठः) ...	9	97
इन्द्रमातरः देवजामयः ...	10	153
इन्द्राणी ...	10	145
इरिम्बिठिः काण्वः	8	16 to 18
इषः आत्रेयः ...	5	7, 8
उचथ्यः ...	9	50 to 52
उत्कीलः कात्यः	3	15, 16
उपमन्युः वासिष्ठः	9	97
उपस्तुतः वार्ष्टिहव्यः ...	10	115
उरुक्षयः आमहीयवः ...	10	118
उरुचक्रिरात्रेयः ...	5	69, 70
उर्वशी ...	10	95
उलः (वातायनः)	10	186
उशना ...	9	87 to 89
उशना (काव्यः)	8	84
ऊरुः ...	9	108

	म.	सू.
कुल्मलबर्हिषः (शैलूषिः) ...	10	126
कुशिकः ...	3	31
कुशिकः (सौभरः)	10	127
कुसीदी काण्वः...	8	81 to 83
कूर्मः गार्त्समदः ...	2	27 to 29
कृतयशाः ...	9	108
कृत्नुः भार्गवः ...	8	79
कृशः (काण्वः) ...	8	55
कृष्णः... ...	8	85, 86
	10	42 to 44
कृष्णः (द्युम्नीकः)	8	87
केतुः आग्नेयः ...	10	156
गयः आत्रेयः ...	5	9, 10
गयः प्लातः ...	10	63, 64
गर्गः	6	47
गविष्ठिरः आत्रेयः	5	1
गातुरात्रेयः ...	5	32
गाथी	3	19 to 22
गृत्समदः ...	2	2, 3, 8 to 43
	9	86
गृत्समदः आङ्गिरसः शौनहोत्रः पश्चाद्भार्गवः शौनकः ...	2	1
गृहपत्यग्निः सहसः सुतः ...	8	102
गोधा	10	134
गोपवनः आत्रेयः.	8	73, 74
गोतमः ...	9	31, 67
गोतमः (राहूगणः)	1	74 to 93
गौरिवीतिः ...	9	108
	10	73, 74
गौरिवीतिः शाक्त्यः ...	5	29
गोषूक्ती अश्वसूक्ती काण्वायनौ ...	8	14, 15
घर्मः तापसः ...	10	114
घर्मः सौर्यः ...	10	181
घोरः आङ्गिरसः	3	36
घोषा काक्षीवती ..	10	39, 40
चक्षुः मानवः ...	9	106
चक्षुः सौर्यः ...	10	158
चित्रमहाः (वासिष्ठः) ...	10	122

	म.	सू.
च्यवनो भार्गवः ...	10	19
जमदग्निः ...	8	62
	9	62, 65 67
	10	110, 167
जमदग्निः भार्गवः ...	8	101
जयः ऐन्द्रः ...	10	180
जरत्कर्ण ऐरावतः सर्पः ...	10	76
जुहूः ब्रह्मजाया ...	10	109
जेता माधुच्छन्दसः	1	11
तान्वः (पार्थ्यः) ...	10	93
तिरश्चीः ...	8	95, 96
तपुर्मूर्धा बार्हस्पत्यः	10	182
त्रसदस्युः पौरुकुत्स्यः ...	4	42
	5	27
त्रसदस्युः ...	9	110
त्रितः	9	33,34, 102
त्रितः	10	1 to 7
त्रित आप्त्यः ...	1	105
	8	47
त्रिशिराः त्वाष्ट्रः ...	10	8, 9
त्रिशोकः (काण्वः)	8	45
त्रैवृष्णः पौरुकुत्स्यः ...	5	27
त्र्यरुणः ...	9	110
त्र्यरुणः पौरुकुत्स्यः	5	27
त्वष्टा (गर्भकर्ता)	10	184
दक्षिणा प्राजापत्या	10	107
दमनः यामायनः	10	16
दिव्यः	10	107
दीर्घतमाः औचथ्यः	1	140 to 164
दुवस्युः वान्दनः ...	10	100
दुर्मित्रः कौत्सः सुमित्रः ...	10	105
दृळ्हच्युत आगस्त्यः ...	9	25
देवरातः कृत्रिमो वैश्वामित्रः ...	1	24
देवमुनिः (ऐरम्मदः) ...	10	146
देवलः ...	9	5 to 24
देववातः भारतः ...	3	23

	म.	सू.
प्रियमेधः आङ्गिरसः ...	8	2
प्रियमेधः वासिष्ठः	8	87
बन्धुः गोपायनः...	10	57 to 60
बन्धुः गोपायनो लोपायनो वा	5	24
बभ्रुः आत्रेयः ...	5	30
बरुः	10	96
बाहुवृक्तः आत्रेयः	5	71, 72
बिन्दुः	9	30
	8	94
बुधः आत्रेयः ...	5	1
बुधः सौम्यः ...	10	101
बृहदुक्थो वामदेव्यः ...	10	54 to 56
बृहद्दिवः आथर्वणः	10	120
बृहन्मतिः ...	9	39, 40
बृहस्पतिः ...	10	71. 72
बृहस्पतिः लौक्यः	10	72
ब्रह्मातिथिः काण्वः	8	5
भयमानः वार्षागिरः राजर्षिः ...	1	100
भरद्वाजः ...	9	67

	म.	सू.
भरद्वाजः बार्हस्पत्यः ...	6	1 to 30, 37 to 43, 53 to 74
भर्गः प्रागाथः ...	8	60, 61
भावयव्यः ...	1	126
भिक्षुः ...	10	117
भिषक् आथर्वणः	10	97
भुवनः (आप्त्यः)	10	157
भूतांशः काश्यपः	10	106
भृगुः वारुणिः ...	9	65
	10	19
मत्स्यः (मान्यः)...	8	67
मत्स्यः सामदः ...	8	67
मत्स्याः जालनद्धाः ...	8	67
मथितः यामायनः	10	19
मधुच्छन्दाः वैश्वामित्रः ...	1	1 to 10
मधुच्छन्दाः ...	9	1
मनुराप्सवः ...	9	106
मनुः (वैवस्वतः)...	8	27 to 31
मनुः सांवरणः ...	9	101

	म.	सू.
मन्युः तापसः ...	10	83, 84
मन्युः वासिष्ठः ...	9	97
मरुतः ...	1	165,
	1	171
मातरिश्वा (काण्वः)	8	54
मान्धाता यौवनाश्वः ...	10	134
मुद्गलः भार्म्यश्वः...	10	102
मुनयः वातरशनाः	10	136
मूर्धन्वान् आङ्गिरसो वामदेव्यो वा ...	10	88
मृळीकः वासिष्ठः...	9	97
	10	150
मेधातिथिः ...	8	2
	9	2
मेधातिथिः काण्वः ...	1	12 to 23
	8	1, 2, 32
मेध्यः काण्वः ...	8	53, 57, 68
मेध्यातिथिः ...	9	41 to 43

	म.	सू.
मेध्यातिथिः काण्वः	8	1, 3, 33
मैत्रावरुणिः ...	8	67
यक्ष्मनाशनः प्राजापत्यः ...	10	161
यजत आत्रेयः ...	5	67, 68
यज्ञः प्राजापत्यः...	10	130
यमः ...	10	14
यमो वैवस्वतः ...	10	10
यमी ...	10	154
यमी वैवस्वती ...	10	10
ययातिर्नाहुषः ...	9	101
यविष्ठाग्निः सहसः सुतः ...	8	102
रक्षोहा ब्राह्मः ...	10	162
रहूगणः ...	9	37, 38
रातहव्यः आत्रेयः	5	65, 66
रात्रिः भारद्वाजी	10	127
रामः जमदग्निसुतः	10	110
रेणुः ...	10	89
रेणुः वैश्वामित्रः ...	9	70
रेभः काश्यपः ...	8	97
रेभसूनू काश्यपौ...	9	99, 100

	म.	सू.
रोमशा	1	126
लवः ऐन्द्रः ...	10	119
लुशः धानाकः ...	10	35, 36
लोपामुद्रा ...	1	179
वज्राश्वः वार्षागिरः (राजर्षिः) ...	1	100
वत्सः काण्वः ...	8	6, 11
वत्सः आग्नेयः ...	10	187
वत्सप्रिः ...	10	45, 46
वत्सप्रिः भालन्दनः	9	68
वम्रः वैखानसः ...	10	99
वव्रिः आत्रेयः ...	5	19
वशः अश्व्यः ...	8	46
वसिष्ठः ...	7	1 to 104
वसिष्ठः ...	9	67,90, 97
वसिष्ठपुत्राः ...	7	33
वसुः भारद्वाजः ...	9	80, 82
वसुकर्णः वासुक्रः	10	65, 66
वसुक्रद् वासुक्रः	10	20, to 26
वसुक्रः ...	10	29
वसुक्रः ऐन्द्रः ...	10	27, 28
वसुक्रः वासिष्ठः ...	9	97
वसुरोचिषः आङ्गिरसाः सहस्रं ...	8	34
वसुश्रुतः आत्रेयः	5	3 to 6
वसुमना रौहिदश्वः	10	179
वसूयवः आत्रेयाः	5	25, 26
वागाम्भृणी ...	10	125
वाच्यः ...	3	38, 54 to 56
वामदेवः ...	4	1 to 41, 45 to 58
विप्रबन्धुः गोपायनः ...	10	57 to 60
विप्रबन्धुः गोपायनः लोपायनो वा	5	24
विभ्राट् सौर्यः ...	10	170
विमदः ऐन्द्रः ...	10	20 to 26
विरूपः ...	8	75
विरूपः आङ्गिरसः	8	43, 44
विवस्वान् आदित्यः	10	13
विहव्यः काश्यपः	10	163

	म	सू.
विश्वकः कार्ष्णिः	8	86
विश्वकर्मा भौवनः	10	81, 82
विश्वमना वैयश्वः	8	23 to 26
विश्ववारात्रेयी ...	5	28
विश्वसामात्रेयः ...	5	22
विश्वामित्रः ...	3	2 to 12, 24 to 53 57 to 62
	9	67
	10	167
विश्वामित्रः गाथिनः	3	1
विश्वावसुः देवगन्धर्वः ...	10	139
विष्णुः प्राजापत्यः	10	184
विहव्यः ...	10	128
वीतहव्यः ...	6	15
वृशः जारः ...	5	2
वृषाकपिरैन्द्रः ...	10	86
वृषगणो वासिष्ठः	9	97
वेनः ...	10	123
वेनः भार्गवः ...	9	85
वैखानसाः शतम्	9	66

	म.	सू.
वैश्वानरः ...	10	79, 80
व्यश्वः आङ्गिरसः	8	26
व्याघ्रपाद्वासिष्ठः	9	97
शंयुः बार्हस्पत्यः ...	6	44 to 46, 48
शकपूतः नार्मेधः	10	132
शक्तिः	7	32
	9	108
शक्तिवासिष्ठः ...	9	97
शङ्खो यामायनः ...	10	15
शची पौलोमी ...	10	159
शतप्रभेदनो वैरूपः	10	113
शबरः काक्षीवतः	10	169
शार्यातो मानवः	10	92
शशकर्णः काण्वः	8	9
शश्वती आङ्गिरसी आसङ्गस्य पत्नी	8	1
शार्ङ्गः ...	10	142
शासः भरद्वाजः ...	10	152
शिखण्डिन्यौ काश्यप्यौ अप्सरसौ ...	9	104
शिबिरौशीनरः ...	10	179
शिरिम्बिठः भारद्वाजः ...	10	155

	म.	सू.
शिशुः	9	112
शुनश्शेफः ...	9	3
शुनश्शेफः आजीगर्तिः ...	1	24 to 30
शुनहोत्रः ...	6	33, 34
श्यावाश्वः ...	8	35 to 38
	9	32
श्यावाश्वः आत्रेयः	5	52 to 61, 81 82
श्येनः आग्नेयः ...	10	188
श्रद्धा कामायनी	10	151
श्रुतकक्षः ...	8	92
श्रुतबन्धुः गोपायनः	10	57 to 60
श्रुतबन्धुः गोपायनः लोपायनो वा	5	24
श्रुतविदात्रेयः ...	5	62
श्रुष्टिगुः काण्वः ...	8	51
सङ्कुसुकः यामायनः	10	18
संवननः ...	10	191
संवरणः प्राजापत्यः	5	33, 34
संवर्तः ...	10	172

	म.	सू.
सत्यधृतिः वारुणिः	10	185
सत्यश्रवा आत्रेयः	5	79, 80
सदापृणः आत्रेयः	5	45
सध्रिः वैरूपः ...	10	114
सध्वंसः काण्वः ...	8	8
सप्तगुः ...	10	47
सप्तर्षयः ...	9	107
सप्तर्षयः एकर्चाः ...	10	137
सप्तवध्रिः ...	8	73
सप्तवध्रिरात्रेयः ...	5	78
सप्तिः वाजम्भरः ...	10	79
सप्रथो भारद्वाजः	10	181
सरमा देवशुनी ...	10	108
सर्वहरिः ऐन्द्रः ...	10	96
सव्यः आङ्गिरसः	1	51 to 57
ससः आत्रेयः ...	5	21
सहदेवः वार्षागिरः	1	100
साधनः भौवनः ...	10	157
सार्पराज्ञी ...	10	189
सिकतानिवावरी	9	86
सिन्धुक्षित् प्रैयमेधः	10	75
सिन्धुद्वीपः अम्बरीषः ...	10	9
सुकक्षः	8	92, 93

	म.	सू.
सुकीर्तिः काक्षीवतः	10	131
सुतम्भरः आत्रेयः	5	11 to 14
सुदाः पैजवनः ...	10	133
सुदीतिः ...	8	71
सुपर्णः काण्वः ...	8	59
सुपर्णः तार्क्ष्यपुत्रः	10	144
सुबन्धुः गौपायनः लौपायनो वा	5	24
सुबन्धुः गौपायनः	10	57 to 60
सुमित्रः वाध्र्यश्वः	10	69, 70
सुमित्रः कौत्सः दुर्मित्रः ...	10	105
सुराधसः वार्षागिरः राजर्षिः ...	1	100
सुवेदाः शैरीषिः...	10	147
सुहस्त्यः घौषेयः	10	41
सुहोत्रः ...	6	31, 32
सूनुः आर्भवः ...	10	176
सूर्या सावित्री ...	10	85
सोमाहुतिः भार्गवः	2	4 to 7
सौभरिः काण्वः ...	8	19 to 22, 103
स्यूमरश्मिः भार्गवः	10	77, 78
स्वस्त्यात्रेयः ...	5	50, 51
हर्यतः प्रागाथः ...	8	72
हरिमन्तः ...	9	72
हविर्धानः आङ्गिः	10	11, 12
हिरण्यगर्भः प्राजापत्यः ...	10	121
हिरण्यस्तूपः ...	9	4, 69
हिरण्यस्तूपः आङ्गिरसः ...	1	31 to 35

The following table, prepared from a printed text of the Ṛgvēda, shows the number of Sūktas and Ṛcas in each Maṇḍala and the number of Vargas and Ṛcas in each Aṣṭaka of the Ṛgvēda :—

मण्डलम्	सूक्तम्	ऋक्	अष्टकम्	वर्गः	ऋक्
I	191	1,986	I	265	1,350
II	43	429	II	221	1,147
III	62	617	III	225	1,209
IV	58	589	IV	250	1,288
V	87	726	V	238	1,263
VI	75	765	VI	331	1,730
VII	104	841	VII	248	1,263
VIII	103	1,716	VIII	246	1,281
IX	114	1,108			
X	191	1,754			
	1,028	10,531		2,024	10,531

The following shows the relation of Aṣṭaka to Mandala :—

अष्टकम्	From		To	
	म.	सू.	म.	सू.
I	i	1	i	121
II	i	122	iii	6
III	iii	7	v	8
IV	v	9	vi	61
V	vi	62	viii	11
VI	viii	12	ix	43
VII	ix	44	x	45
VIII	x	46	x	191

No. 8. ऋग्वेदपदपाठः.

ṚGVĒDAPADAPĀṬHAḤ.

Substance, paper. Size, 13 × 8 inches. Pages, 956. Lines, 27 on a page. Character, Telugu. Appearance, old. In good condition.

Contains the Padapāṭha of the eight Aṣṭakas complete.

The Padapāṭha is a particular mode of reciting the Ṛgvēda Saṁhitā, in which each word is uttered separately and without the euphonic changes in the forms and the svaras of the words.

A sage named Śākalya is said to have been the author of the Padapāṭha of the Ṛgvēda.

Beginning:

हरिःओं ॥ अग्निं । ईळे । पुरः हितं । यज्ञस्य । देवं । ऋत्विजं । होतारं । रत्न धातमम् ॥

End:

समानी । वः । आ कूतिः । समाना । हृदयानि । वः ॥ समानम् । अस्तु । वः । मनः । यथा । वः । सु सह । असति ॥ हरिः ओं ॥

No. 9. ऋग्वेदपदपाठः.

ṚGVĒDAPADAPĀṬHAḤ.

Substance, palm-leaf (śritāḷa). Size, 16 × 1¼ inches. Pages, 460. Lines, 8 on a page. Character, Malayāḷam. Appearance, new. In excellent order. Begins with folio, 2.

Contains the first four Aṣṭakas complete. Accented.

The very first folio contains the following written in ink:—

"Vol. I. This volume contains the 1st, 2nd, 3rd and 4th Aṣṭakas of the Saṁhita of the Rigvēdam. Malayālam, *Ārya* character.

CALICUT, *January* 1825. C. W. WHISH."

The last folio contains the following:—

"This volume contains the 1st, 2nd, 3rd and 4th Aṣṭakas of the Samhita of the Rigvēdah.

Here ends the first volume of the Rigvēdam. *Ārya* character.

CALICUT, 1825. C. W. WHISH."

Memorandum.

"The Gāyatri in this copy is found in the last line of the first side of the 146th page.

CALICUT, 1825. C. W. WHISH."

The perpendicular stroke stands for the Udātta in this and the following manuscripts except in Nos. 12 and 15.

Beginning:

अग्नि । ईळे । पुरः हितं । यज्ञस्य । देवं । ऋत्विजं । होतारं । रत्न धातमम् ।

End:

सरस्वति । अभि । नः । नेषि । वस्यः । मा । अप । स्फरीः पयसा । मा । नः । आ । धक् । जुषस्व । नः । सख्या । वेश्या । च । मा । त्वत् । क्षेत्राणि । अरणानि । गन्म ॥

Colophon:—इति चतुर्थाष्टकेऽष्टमोऽध्यायः ॥

No. 10. ऋग्वेदपदपाठः.

ṚGVĒDAPADAPĀṬHAḤ.

Substance, palm-leaf (śritāḷa). Size, 17 × 1¾ inches. Character, Malayālam. Pages, 336. Lines, 9 on a page. Appearance, new. In excellent order.

Contains Aṣṭakas 5—8 complete.

Accented. Begins on folio 2. The upper stroke stands for the Udātta.

This also belongs to the Calicut series of C. W. WHISH and contains the following note :—

"Vol. II. This volume contains the 5th, 6th, 7th and 8th Aṣṭakas of the *Samhita* (Pada text) of the Rigvēdah. *Ārya* character.

CALICUT, 1825. C. W. WHISH.

"This volume contains the 5th, 6th, 7th and 8th Aṣṭakas of the Samhita of the Rigvēdah.

Here ends the second volume of the Rigvēdah.

CALICUT, 1825. C. W. WHISH."

Beginning:

स्तुषे । नेरा । दिवः । अस्य । प्रसन्ना । अश्विना । हुवे । जरमाणः अर्कैः ॥ या । सद्यः । उस्रा । वि उति । ज्मः । अन्तान् । सुपूतः । परि । उरु । वरांसि ॥

End:

समानी । वः । आ कूतिः । समाना । हृदयानि । वः । समानं । अस्तु । वः । मनः । यथा । वः । सु सह । असति ॥

Colophon:—इत्यष्टमेऽष्टकेऽष्टमोऽध्यायः ॥

No. **11.** ऋग्वेदपदपाठः.

ṚGVĒDAPADAPĀṬHAḤ.

Substance, palm-leaf (śrītāḷa). Size, 17½ × 1¾ inches. Pages, 450. Lines, 9 on a page. Character, Grantha. Appearance, more than 60 years old. Slightly injured.

Contains the Padapāṭha of Aṣṭakas 5–8 complete.

Accented. The upper stroke stands for the Udātta.

This belongs to the Calicut series and contains the following note:—

"The Samhita of the Rigvēdah. In three volumes. Grantha character.

CALICUT, *January* 1825. C. W. WHISH."

"Vol. III. Rigvēdah. This volume contains the 5th, 6th, 7th and 8th Aṣṭakas of the Rigvēdah. Here ends Vol. III of the Rigvēdah.

"This volume contains the 5th, 6th, 7th and 8th Aṣṭakas of the Samhita of the Rigvēdah complete in thirty-two Adhyayas.

CALICUT, 1825. C. W. WHISH."

"Here ends the Rigvēdam complete in eight Aṣṭakas. In three volumes. Grantham character.

CALICUT, 1825. C. W. WHISH."

For beginning and end see the previous notice.

No. 12. ऋग्वेदपदपाठः
ṚGVĒDAPADAPĀṬHAḤ.

Substance, palm-leaf. Size, 15¾ × 1½ inches. Pages, 294. Lines, 7 on a page. Character, Telugu. Appearance, new. Very injured.

Contains the whole of Aṣṭaka I, and the Aṣṭaka 8, from the beginning to the 41st Varga of the 8th Adhyāya. About 15 folios in the beginning are accented.

Beginning of Aṣṭaka I:

अग्निं । ईळे । पुरःहितं । यज्ञस्यं । देवं । ऋत्विजं । होतारं । रत्नधातमम् ॥

End:

मा । सा । ते । अस्मत् । सु मतिः । वि दसत् । वाज प्र महः । सम् । इषः । वरन्त । आ । नः । भज । मघ वन् । गोषु । अर्यः । मंहिष्ठाः । ते । सध मादः । स्याम । हरिः ओं ॥

Beginning of Aṣṭaka VIII:

प्र । होता । जातः । महान् । नभः विन् । नृ सद्मा । सीदत् । अपां । उपस्थे ॥ दधिः । यः । दायि । सः । ते । वयांसि । यन्ता । वसूनि । विधते । तनूपाः ॥

End:

अहं । गर्भं । अदधां । ओषधीषु । अहं । विश्वेषु । भुवनेषु । अन्तरिति । अहं । प्रजाः । अजनयं । पृथिव्यां । अहं । जनि भ्यः । अपरीषु । पुत्रान् ॥ 41 ॥

No. 13. ऋग्वेदपदपाठः.

ṚGVĒDAPADAPĀṬHAḤ.

Substance, (Sritala) palm-leaf. Size, 15½ × 1½ inches. Pages, 158. Lines, 7 on a page. Character, Grantha. Appearance, new. In very good order.

Contains the Padapāṭha of the 1st Aṣṭaka complete.

Accented. The upper stroke stands for the Udatta.

"Vol. I. This volume contains the first Aṣṭaka of the Rigvēdah.
Vol. I. Rigvēdah.
CALICUT, 1825. C. W. WHISH."

"This volume contains the first Aṣṭaka of the Rigvēdah complete in 8 Adhyāyas.
CALICUT, 1828. C. W. WHISH."

Beginning:

अग्निं । ईळे । पुरः हितं । यज्ञस्य । देवं । ऋत्विजं । होतारं । रत्न धातमम् ।

End:

मां । तां । ते । व्य । अस्मंत् । सु मातिः । विं । दसत् । वाज प्रमहः । सं । इषः । वरंत । आं । नः । प्रज । मघ वन् । गोंपु । अयः । मंहिष्टाः । ते । सध मांदः । स्याम ॥ 26 ॥

Colophon:—इति प्रथमेऽष्टकेऽष्टमोऽध्यायः ॥

No. **14**. ऋग्वेदपदपाठः.

ṚGVĒDAPADAPĀṬHAḤ.

Substance, palm-leaf. Size, 18 × 1½ inches. Pages, 79. Lines, 9 on a page. Character, Telugu. Imperfect and incomplete. In good condition.

The opening leaf is numbered 29 and the last one 105; and many leaves are wanting in the middle.

The manuscript begins in the middle of the 14th Varga of the 5th Adhyāya of the 1st Aṣṭaka and ends with the 8th Adhyāya of the 2nd Aṣṭaka.

On account of its imperfection no extract is given.

No. **15**. ऋग्वेदपदपाठः.

ṚGVĒDAPADAPĀṬHAḤ.

Substance, palm-leaf. Size, 14½ × 1½ inches. Pages, 332. Lines, 6 on a page. Character, Telugu. In good order. Appearance, new.

Contains the 7th and 8th Adhyāyas of the 6th Aṣṭaka, the 7th and 8th Aṣṭakas, and the 1st Adhyāya of the 5th Aṣṭaka.

The following other works also are contained in this manuscript; Ṛgvēda Padasaṅkhyā (fol. 167); Chandōnirṇaya (fol. 193); Agnihōtraprayōga (fol. 198):—

Beginning:

हरिः ओं ॥ इन्द्राय । सामं । गायत । विप्राय । बृहते । बृहत् । धर्म कृते । विपः चितें । पनस्यवें ।

End:

नु । मे । ब्रह्मणि । अग्ने । उत् । शशाधि । त्वं । देव । मघवत् भ्यः । सुमृडः ॥ रातौ । स्याम । उभयांसः । आ । ते । यूयं । पात । स्वस्ति-भिः । सदा । नः

No. 16. ऋग्वेदभाष्यम् (वेदार्थप्रकाशः).

ṚGVĒDABHĀṢYAM (VĒDĀRTHAPRAKĀŚAḤ).

Substance, palm-leaf. Size, 15¾ × 1¼ inches. Pages, 130. Lines, 8 on a page. Character, Grantha. Appearance, old. Injured.

Incomplete. The well-known commentary by Sāyaṇācārya, the prime minister of Vīrabukka, the king of Vijayanagaram.

The commentary of the whole samhita of the Ṛgvēda has been edited by Professor Max Müller; and the first chapter alone by Dr. Roer in the Bibl. Indica. The first three Adhyāyas only have been commented upon by Ānandatīrtha in such a way that each Ṛk is made to refer to god Viṣṇu, and that the name of every other deity indicates that deity alone. Some say that Ānandatīrtha wrote a commentary on the whole of the Samhita, but this opinion is opposed to the statement of Jayatīrtha, who wrote a gloss on the Bhāṣya of Ānandatīrtha and says 'कासांचन ऋचां भाष्यं करिष्यन्नाचार्यः' " the teacher going to comment upon a few ṛcas."

One hundred and forty leaves in the beginning being lost, the manuscript begins from the 4th Ṛk of the 34th Varga of the 1st Adhyāya in the 1st Aṣṭaka, and ends with the 4th Ṛk of the 38th Varga of the 2nd Adhyāya in the same Aṣṭaka.

Beginning:

* * * *

(ब्रह्म)णस्पतिर्देवो हिनोति । तथा सोमो हिनोति । स घा स एव यजमानः । वीरो वीर्ययुक्तस्सन् न रिष्यति न विनश्यति । (घा) चादिरनु-

दात्तः। संहितायां "ऋचि तुनुघमक्षुतङ्कुत्रोरुष्याणाम्" इति दीर्घः। ब्रह्मणस्पतिः। उक्तं। हिनोति। हिगतौ वृद्धौ च। स्वादिभ्यः श्नुः। तिपः पित्त्वात् श्नुप्रत्ययस्वर एव शिष्यते। हुदक्षिभ्यामिनन्।

पञ्चमीमृचमाह।

त्वं तं ब्रह्मणस्पते सोम इन्द्रश्च मर्त्यम्। दक्षिणा पात्वंहसः।

हे ब्रह्मणस्पते सोम त्वं तं मर्त्यं अनुष्ठातारं मनुष्यं अंहसः पापात् पाहीति शेषः॥

. . . . . . इति प्रथमस्य प्रथमे चतुस्त्रिंशो वर्गः.

* * *

वेदार्थस्य प्रकाशेन तमो हार्दं निवारयन्।
पुमर्थांश्चतुरो देयाद्विद्यातीर्थमहेश्वरः॥

इति श्रीमद्राजाधिराजपरमेश्वरवैदिकमार्गप्रवर्तकश्रीवीरबुक्कभूपालसाम्राज्यधुरंधरेण सायणाचार्येण विरचिते माधवीये वेदार्थप्रकाशे ऋग्वेदसंहितायां प्रथमाष्टके प्रथमोऽध्यायः॥

यस्य निःश्वसितं वेदा यो वेदेभ्योऽखिलं जगत्।
निर्ममे तमहं वन्दे विद्यातीर्थमहेश्वरम्॥

अथ प्रथमाष्टके द्वितीयाध्याय आरभ्यते॥

End:

अहेर्यातारं कमपश्य इन्द्र हृदि यत्ते जघ्नुषो भीरगच्छत्। नव च यन्नवतिं च स्रवन्तीः श्येनो न भीतो अतरो रजांसि।

हे इन्द्र वृत्रं जघ्नुषो वृत्रं हतवतस्तव हृदि चित्ते यत्ते यत् यदि भीरगच्छत् (न) हतवानस्मीति बुद्ध्या भयं प्राप्नुयात्। तर्हि अहेर्वृत्रस्य यातारं हन्तारं कमपश्यः त्वत्तोऽन्यं कं पुरुषं दृष्टवानसि। तादृशस्य पुरुषान्तरस्या-

भावान्मा भूत्तव भयमित्यर्थः । यद्यस्मात् नव च नवतिं च स्रवन्तीः एकोनशतसङ्ख्याकाः प्रवहन्तीर्नदीः प्राप्य रजांसि तत्रत्यान्युदकान्यतरः तीर्णवानसि । तत्र दृष्टान्तः । श्येनो न । श्येननामको बलवान् पक्षीव दूरगमनात्तव भयमासीदिति गम्यते । तद्भयं मा भूदित्यभिप्रायः । तच्च दूरगमनं ब्राह्मणे समाम्नातम् ।

No. 17. श्रीसूक्तम् .
ŚRĪSŪKTAM.

Substance, palm-leaf. Size, 7½ × 1½ inches. Begins on folio 10a. Pages, 8. Lines, 5 on a page. Character, Telugu. Appearance, old. In good order.

Contains the whole of the work named.

The name Śrīsūkta is applied to a collection of hymns occurring in the Ṛgvēda and dedicated to Śrī, the Goddess of Fortune. It is one of the thousand Sūktās belonging to the Ṛgvēda. It is placed at the end of the fifth Maṇḍala and is printed in the Preface to Ṛgvēda, Vol. III, by Professor Max Müller, with some additional verses addressed to gods Śiva and Viṣṇu, at the end of which comes the following line: एतान्यनन्तनामानि मण्डलान्ते सदा जपेत् ॥ The Śrīsūkta is referred to in the Bōdhāyana's Gṛhya in the following passage: हिरण्यवर्णां हरिणीमिति पञ्चदशर्चं श्रीसूक्तम् ।

The Śrīsūkta is recited by the Brāhmans belonging to the Sāma Vēda also. But there is a separate Sūkta among them, the text of which is entirely different and is mentioned in the following passage under the same name:—

श्रीसूक्तं घृतसूक्तं च भूसूक्तं पुरुषसूक्तकम् ।
वारुणं पञ्चशान्तिश्च ब्राह्मं रौद्रञ्च सूक्तकम् ॥

20th Khaṇḍa, Gautamagṛhyapariśiṣṭa.

श्रीसूक्तस्य विवरणम् ॥ गावश्चिद्घासां मन्यवः । यद्यावं अष्टसामानि सखाय आ पञ्चसामानि ॥

The second passage, quoted above from a work on the household ritual of the Sāmavēdi Brāhmans, explains what is meant by Śrisūkta, mentioning the three hymns which are collectively known as Śrisūkta, viz.,

गावश्चिद्घासांमन्यवः Prap. V. 1, 2.

यद्याव, &c., eight hymns. Prap. III. 2, 4.

सखाय आ, &c., five hymns. Prap. VI. 2, 3.

The Śrisūkta is also used by the Brāhmans who belong to the Atharva Vēda as can be seen from the following passage :—

नन्वथर्वसंहितायां श्रीसूक्तादर्शनात् श्रीसूक्तमाथर्वणं नास्तीति चेन्न सप्तशतीव्याख्यादिषु श्रीसूक्तमाथर्वणमिति शिष्टोक्तेः उच्छिन्नशाखासु तत्कल्पनस्यैवौचित्यात् ॥

The Śrisūkta is referred to in the Viṣṇu Purāṇa, the first book, ninth chapter :—

ततः स्फुरत्कान्तिमति विकासिकमले स्थिता ।
श्रीर्देवी पयसस्तस्मादुत्थिता धृतपङ्कजा ।
तां तुष्टुवुर्मुदा युक्ताः श्रीसूक्तेन महर्षयः ।

The other works found in this MS. are Puruṣasūktam (fol. 1*a*), Daśaśāntiḥ (fol. 6a), . . . Namakam (fol. 14*a*), Pāśupatāstram (fol. 18*a*), Dēvīstavaḥ (fol. 22*a*), Śivōmēgāyatryaṣṭakam (fol. 24*a*), Ēkāmrēśvarāṣṭakam (fol. 26*a*), Śivastutiḥ (fol. 28*a*), Chāyāpuruṣalakṣaṇam (fol. 32*a*), Ṣaḍvarṇamantrāṣṭakam (fol. 35*a*).

Beginning :

हिरण्यवर्णां हरिणीं सुवर्णरजतस्रजाम् ।
चन्द्रां हिरण्मयीं लक्ष्मीं जातवेदो ममावह ॥

End:

ताम्म आवह जातवेदो लक्ष्मीमनपगामिनीम् ।
यस्यां हिरण्यं प्रभूतं गावो दास्योऽश्वान् विन्देयं पुरुषानहम् ॥

यः शुचिः प्रयतो भूत्वा जुहुयादाज्यमन्वहम् ।
श्रियः पञ्चदशर्चं च श्रीकामः सततं जपेत् ॥

(आनन्दः कर्दमश्चैव चिक्लीत इति विश्रुताः)
ऋषयस्ते त्रयः पुत्राः स्वयं श्रीरेव देवता ।
पद्मानने पद्मोरु पद्माक्षि पद्मसम्भवे ।
त्वं मां भजस्व पद्माक्षि येन सौख्यं लभाम्यहम् ॥

* * *

सिद्धलक्ष्मीर्मोक्षलक्ष्मीः जयलक्ष्मीः सरस्वती ।
श्रीलक्ष्मीर्वरलक्ष्मीश्च प्रसन्ना मम सर्वदा ॥

वराङ्कुशौ पाशमभीतिमुद्रां करैर्वहन्तीं कमलासनस्थाम् ।
बालार्ककोटिप्रतिमां त्रिनेत्रां भजेऽहमाद्यां जगदीश्वरीं ताम् ॥
सर्वमङ्गलमाङ्गल्ये शिवे सर्वार्थसाधिके ।
शरण्ये त्र्यम्बके देवि नारायणि नमोऽस्तु ते ॥
लक्ष्मीं क्षीरसमुद्रराजतनयां श्रीरङ्गधामेश्वरीं
दासीभूतसमस्तदेववनितां लोकैकदीपाङ्कुराम् ।
श्रीमन्मन्दकटाक्षलब्धविभवब्रह्मेन्द्रगङ्गाधरां
त्वां त्रैलोक्यकुटुम्बिनीं सरसिजां वन्दे मुकुन्दप्रियाम् ॥

महादेव्यै च विद्महे विष्णुपत्न्यै च धीमहि । तन्नो लक्ष्मीः प्रचोदयात् ॥
ओं शान्तिः शान्तिः शान्तिः ।

No. 18. श्रीसूक्तम्.
ŚRĪSŪKTAM.

Substance, palm-leaf. Size, 11 × 1¼ inches. Begins with folio 37a. Pages, 7. Lines, 4 on a page. Character, Nandināgarī. Appearance, old. Injured.

Complete. The same as the above.

The following are the names of other works contained in this codex: Vighnēśvaradvādaśanāmastōtram (fol. 1a), Vināyakāṣṭōttaraśatam (fol. 2a), Gaṅgādharavicārah savyākhyaḥ (fol. 8a), Nānāvidhaviṣayaḥ (miscellaneous matters) (fol. 16a), Pārthivaliṅgapūjāvidhiḥ (fol. 26a), ... Nārāyaṇasūktam (fol. 40a), Kṛṣṇayajus, Aṣṭka 1 (fol. 42a), Navagrahaśāntiḥ (fol. 44b), Jayādihōmaprayōgaḥ (fol. 51a).

Beginning:

हिरण्यवर्णां . . . . ममावह ॥

End:

ताम्म आवह . . . नहम् ॥

* * *

सर्वमङ्गलमाङ्गल्ये . . . . . नमोऽस्तु ते ॥

आभिर्गीर्भिर्यदतो न ऊनमाप्यायय हरिवो वर्धमानः । यदा स्तोतृभ्यो महि गोत्रारुजासि भूयिष्ठभाजो अथ ते स्याम ॥ ब्रह्म प्रावादिष्म तं नो मा हासीत् । ओं शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥

No. 19. श्रीसूक्तम्.
ŚRĪSŪKTAM.

Substance, palm-leaf. Size, 12¾ × 1 inches. Pages, 6. Lines, 6 on a page. Character, Grantha. Appearance, old. Injured.

Complete. The same as the above.

This codex contains also the Varuṇasūktam (fol. 4a) and the Aghamarṣaṇasūktam (fol. 5a).

Beginning:

शं नो मित्रः शं वरुणः । शं नो भवत्वर्यमा । . . .
अवतु वक्तारं । ओं शान्तिः शान्तिः शान्तिः । शं नो मित्रः शं वरुणः ।
. . . . . . आवीद्वक्तारं । ओं शान्तिः शान्तिः
शान्तिः ॥

हिरण्यवर्णां हरिणीं . . . . ।
. . . . . . ममावह ॥

End:

ताम्म आवह . . . . नहम् ॥

श्रिये जातश्रिय आनिर्याय श्रियंवदो जनितृभ्यो दधातु ।
श्रियं वसाना अमृतत्वमायन् ।
भवन्ति सद्यस्समिधामि दध्यून् ॥

श्रिय एवैनं तच्छ्रियामादधाति । सन्ततमृचा वषट्कृत्य सन्धत्तं सन्धीयते प्रजया पशुभिः । य एवं वेद । ओं महादेव्यै च विद्महे विष्णुपत्न्यै च धीमहि । तन्नो लक्ष्मीः प्रचोदयात् ॥

No. 20. श्रीसूक्तम्.
ŚRĪSŪKTAM.

Substance, palm-leaf. Size, 15¾ × 1 inches. Begins on folio 4b. Pages, 3. Lines, 5 on a page. Character, Grantha. Appearance, new. Injured.

Complete. The same as the above.

Puruṣasūktam (fol. 1a), . . . Bhūsūktam (fol. 5b), and Abhiśravaṇam (fol. 7a); are also found in this codex.

Beginning:

हिरण्यवर्णां . . . . . ममावह ॥

End:

ताम्म आवह . . . . पुरुषानहम् ॥

* * *

श्रिय . . . . . . प्रचोदयात् ॥

No. 21. श्रीसूक्तम्.

ŚRĪSŪKTAM.

Substance, palm-leaf. Size, $12\frac{1}{4} \times 1\frac{1}{2}$ inches. Begins on folio 79*a*. Pages, 6. Lines, 7 on a page. Character, Telugu. Appearance, old. In good order.

Complete.

The same as the above to be recited in the form of a Mantra with additional matters.

The following is a list of other works contained in this MS. :—

	Begins on folio
Śābaramantrālu	1*a*
Śūnyamcampumantramu	1*a*
Śābarmantrālu	2*a*
Hiraṇyadēvisūktam ..	4*a*
Srīsūktōddhāraḥ ..	5*a*
Pratyaṅgirāmahālakṣmī-mantraḥ	16*a*
Pratyaṅgirāmālāmantraḥ	25*a*
Pratyaṅgirāvyākhyānam	25*b*
Pratyaṅgirāmahāyantra-kalpaḥ	27*b*
Pratyaṅgirāmālā ..	30*a*
Rudrāṣṭōttaraśatanāmā-valiḥ	31*a*
Pāśupatāstram	32*a*
Vanadurgāmahālakṣmī-mantraḥ	37*a*
Rākṣasadigbandhaḥ ..	40*a*
Grahanirṇayamu ..	44*a*
Dēvatāgrahalakṣaṇamu.	44*a*
Daityagrahalakṣaṇamu..	44*a*
Gandharvagrahalakṣa-ṇamu	44*a*
Uragagrahalakṣaṇamu ..	44*b*
Yakṣagrahalakṣaṇamu ..	44*b*
Brahmarākṣasagrahalak-saṇamu	44*b*
Rākṣasagrahalakṣaṇamu.	44*b*
Piśācagrahalakṣaṇamu..	45*a*
Prētagrahalakṣaṇamu ..	45*a*

	Begins on folio
Śābarabandhaḥ ..	84*b*
Rudramantraḥ	84*b*
Śābaramantraḥ	84*b*
Sakalagrahadhūpaḥ ..	85*a*
Aghōranārasiṁhōccāṭa-nam	86*a*
Ākarṣaṇagrahaḥ ..	86*a*
Gurunādhunipampu ..	86*b*
Mullakarigōmantramu ..	86*b*
Gaddakarigōmantramu ..	86*b*
Uṅgiṭimantramu ..	87*a*
Prasūtigōlānivārikiman-trālu	87*a*
Canakadurumantrālu ..	87*a*
Bālagrahalakṣaṇamu ..	88*a*
Bālaśāstramu	90*a*
Bālagrahayantrālu ..	90*a*
Bālagraharāvaṇiya-śāstramu	92*a*

Beginning:

हिरण्यवर्णामिति पञ्चदशर्चस्य सूक्तस्य मन्त्रस्य आनन्दकर्दमचिक्ली-ताश्रीसुता ऋषयः। हिरण्यो देवता। आद्यास्तिस्रोऽनुष्टुभः। चतुर्थी बृहती। पञ्चमषष्ठ्यौ त्रिष्टुप्। सप्तम्यष्टम्यावनुष्टुप्। शेषाः प्रस्तारपङ्क्तयः। मम श्रीमहालक्ष्मीप्रसा(दसिद्ध्यर्थे जपे) विनियोगः ॥

ध्यानम् ॥

अरुणकमलसंस्था तद्रजःपुञ्जवर्णा
करकमलधृतेष्टाभीतियुग्माम्बुजा च ।
मणिमकुटविचित्रालङ्कृता पद्मरागैः
सकलभुवनमाता सन्ततं श्रीः श्रियै नः ॥
हिरण्यवर्णां . . . . . ममावह ॥

End:

ताम्म आवह . . . . . पुरुषानहम् ॥
यः शुचिः प्रयतो भूत्वा जुहुयादाज्यमन्वहम् ।
श्रियः पञ्चदशर्चं च श्रीकामः सततं जपेत् ॥

* * *

सर्वमङ्गल . . . . नमोऽस्तु ते ॥

लक्ष्मीं . . . . मुकुन्दप्रियाम्.
महादेव्यै च . . . . . . प्रचोदयात्.

सक्तुमिव ततवि (उ) ना पुनन्तो (यत्रधीरा) मनसा वाचमक्रत।
य (अ) त्रा सखायस्सख्यानि जानत (ते) भद्रैषां लक्ष्मीर्निहिताधि वाचि।

No. 22. श्रीसूक्तम्.
ŚRĪSŪKTAM.

Substance, paper. Size, 6¾ × 4 inches. Begins on folio 190*a*. Pages, 3. Lines, 24 on a page. Character, Telugu. Appearance, new. In good order.

Complete.

The same as the last with some difference.

This codex contains other works, a list of which is given below:—

Beginning:

नमस्तुभ्यं भगवते कृष्णायाकुण्ठमेधसे ।
नारायणाय ऋषये संशान्ततप ईयुषे ॥

हिरण्यवर्णामिति पञ्चदशर्चस्य सूक्तस्य आनन्दकर्दमचिक्लीता ऋषयः । श्रीर्देवता । श्रीमहालक्ष्मीप्रसादसिद्ध्यर्थे जपे विनियोगः ॥

हिरण्यवर्णां हरिणीं . . . . . ममावह ॥

End:

ताम्म आवह . . . . . पुरुषानहम् ।
श्रिये जात श्रिय . . . प्रजया पशुभिः ॥

य एवं वेद ॥ ओं महादेव्यै . . . प्रचोदयात् ॥ यः शुचिः . . . . . जपेत् ॥

• • •

सर्वमङ्गल . . . नमोऽस्तु ते ॥
लक्ष्मीं . . . . . प्रियाम् ॥
सिद्धलक्ष्मीर्मोक्षलक्ष्मीः जयलक्ष्मीः सरस्वती ।
श्रीलक्ष्मीर्वरलक्ष्मीश्च प्रसन्ना मम सर्वदा ॥
वराङ्कुशौ पाशमभीतिमुद्रां करैर्वहन्तीं कमलासनस्थाम् ।
बालार्ककोटिप्रतिमां त्रिनेत्रां भजेऽहमाद्यां जगदीश्वरीं ताम् ॥

No. 23. श्रीसूक्तभाष्यम्.
ŚRĪSŪKTABHĀṢYAM.

Substance, palm-leaf. Size, 18 × 1½ inches. Begins on folio 198*a*. Pages, 8. Lines, 7 on a page. Character, Telugu. Appearance, new. Injured.

The following other works are found in this codex: Vēdataijasam (Vyāsaśikṣāvyākhyā) (fol. 1*a*), Vyāsaśikṣā (fol. 74*v*), Boppana-

bhaṭṭīyam (fol. 183a), Śrāddhavidhiḥ (fol. 99a), Advaitamakarandaḥ (fol. 118a), Gāyatrīvyākhyā (fol. 120b), Viṣṇusahasranāma (fol. 127b), Darśapūrṇamāsaḥ (fol. 138a), Yājamānam (fol. 168a), Āpastambaparibhāṣāvyākyā (fol. 170a), Simhānuvākavyākhyānam (fol. 195a), Simhānuvākaḥ (fol. 197a), ... Parāśarasmṛtiḥ (fol. 202a), Gaṇahōmaḥ (fol. 207a), Hanumanmālāmantraḥ (fol. 212b).

A commentary ascribed to Vidyādhara, Vidyātīrtha Mahēśvara and Vidyāraṇyasvāmin and printed by Hall, was reprinted by Max Müller in the Preface to the Ṛg Vēda, Vol. IV. Verses 11 and 12 of the Śrīsūkta refer to Ciklīta and Kardama respectively, who, according to the commentary, are the sons of the Goddess of Fortune; and a verse which is added at the end of the Śrīsūkta printed in the Preface to the Ṛg Vēda, Vol. III, by Max Müller mentions Ānanda, a third son of the Goddess.

आनन्दः कर्दमः श्रीदः चिक्लीत इति विश्रुताः ।
ऋणरोगादिदारिद्र्यपापक्षुदपमृत्यवः ।
रोगशोकमनस्तापा नश्यन्तु मम सर्वदा ॥

The first line occurs in the MS. No. 22 noticed above, with a slight difference and a new line; and they run as follow :—

आनन्दः कर्दमश्चैव चिक्लीत इति विश्रुताः ।
ऋषयस्ते त्रयः पुत्राः स्वयं श्रीरेव देवता ॥

From this stanza we learn directly that Ānanda, Kardama and Ciklīta were three sons of the Goddess Lakṣmī. They are also said to be the Ṛṣis to the mantra of the Śrīsūkta (p. 41).

It is very curious that Hindu mythology which has been very prolific in every direction has not developed these facts into a long story and has allowed the three names of the sons of Lakṣmī to remain in oblivion.

The book under notice is a commentary on the Śrīsūkta and seems to have been written by Mādhavācārya from the fact (1) that

it begins with the Ślōka (वेदार्थस्य . . . श्वरः) which is generally found in his commentaries, and (2) that it is on comparison identical with the work printed at Madras with Mādhavācārya's name. But there is no colophon in the manuscript itself to prove the authorship. There are many other commentaries, such as those written by Haradatta, Prithvidharācārya, Srikaṇṭha, Śatānanda and others; *vide* Nos. 24 and 25 *infra*.

The following works and authors are mentioned in the commentary:—

देवीभागवतम् । वामनपुराणम् । यास्कः ॥

Beginning:

वेदार्थस्य प्रकाशेन तमोहार्दं निवारयन् ।
पुमर्थांश्चतुरो देयाद्विद्यातीर्थमहेश्वरः ॥

प्रथमवर्गप्रथमा ऋक् ॥

हिरण्यवर्णां हरिणीं सुवर्णरजतस्रजाम् ।
चन्द्रां हिरण्मयीं लक्ष्मीं जातवेदो ममावह ॥

अस्यार्थः । हे जातवेदः जातप्रज्ञ अग्ने त्वं हिरण्यवर्णां हिरण्यस्य सुवर्णस्य वर्णः कान्तिः तद्वद्वर्णो यस्यास्तां हरिणीं हरितवर्णां हरिणीरूपधरां वा । श्रीर्धृत्वा हरिणीरूपमरण्ये सञ्चचार हेति पुराणात् । सुवर्णरजतस्रजां सुवर्णस्य पुष्पाणि सुवर्णानि एवं रजतस्य रजतानि तेषां स्रजः माला यस्यास्तां स्रक् साहचर्यात् पुष्पाणीत्यवगम्यते । पुष्पसादृश्यात् पुष्पफलेत्यादिना लुक् । आ पश्चैव हलन्तानामित्यादि । यद्वा सुवर्णरजतविकृतशृङ्खलां सुष्ठु वर्णो यस्य तत्सुवर्णं यद्रजतं तत्पुष्पस्रजां तद्विकृतशृङ्खलां वा चन्द्रां चन्द्रवत् प्रकाशमानां तद्रूपेणावस्थितां वा ॥ हिरण्मयीं हिरण्यस्वरूपां हिरण्यविग्रहां वा लक्ष्मीं लक्षणवतीं लाक्षालक्षणाद्वेद इति निरुक्तात् एवं रूपां श्रियं मे मह्यं मदर्थं आवह आह्वय अग्नेर्दैवहोतृत्वादाह्वानं तदधीनमिति भावः ॥

End:

ताम्म आवह जात . . . . . पुरुषानहम्.

अस्यार्थः । इयमृक् द्वितीयया ऋचा व्याख्याता । प्रभूतं भूयिष्ठं गावः गाः दास्यः । परिज्ञाताः उभयत्र शसर्थे जस् । इयान् विशेषः । इति तृतीयो वर्गः ॥

यः शुचिः प्रयतो भूत्वा जुहुयादाज्यमन्वहम् ।
श्रियः पञ्चदशर्चं च श्रीकामः सततं जपेत् । ओं तत्सत् ।

No. 24. श्रीसूक्तभाष्यम्.
ŚRĪSŪKTABHĀṢYAM.

Substance, palm-leaf. Size, 17¾ × 1½ inches. Pages, 8. Begins on folio 33*a*. Lines, 7 on a page. Character, Grantha. Appearance, new. Injured. Complete.

Same as No. 23.

The other work found in this MS. is Śrīsūktabhāṣyam (fol. 1*a*) by Raṅganāthamuni (*vide* No. 26).

Though this commentary is identical with No. 23, yet this does not contain the slōka (वेदार्थस्य . . स्वरः); but there is a colophon at the end of this MS. which ascribes the work to Haradatta.

Colophon:—श्रीस्तुतिव्याख्या हरदत्तेन कृता समाप्ता।

No. 25. श्रीसूक्तभाष्यम्.
ŚRĪSŪKTABHĀṢYAM.

Substance, palm-leaf. Size, 16¼ × 1¼ inches. Pages, 45. Begins on folio 1. Lines, 6 on a page. Character, Grantha. Appearance, new. In good order.

Complete.

The commentary of Gōmaṭha Raṅganātha on the Śrīsūkta.

This manuscript contains also Sandhyāvandanabhāṣyam (fol. 24a).

The peculiarity of this commentary is that it interprets the word जातवेदस् to mean the God Viṣṇu instead of Agni, the God of Fire, and that it quotes authorities from Vēdas, Smṛtis and Purāṇas in support of the interpretation; I have therefore given a long extract to show fully the nature of the work. In this matter of interpretation it is only a type of the Vaiṣṇavite commentaries which always interpret the names of gods to mean Viṣṇu whenever it is convenient to do so.

Beginning:

यामाहुः श्रुतयः सर्वाः पुंप्रधानेश्वरेश्वरीम् ।
अशेषलोकजननीं लक्ष्मीं कमलवासिनीम् ॥

यत्पादाम्भोजघटिता प्रणतिर्दुर्लभान्यपि ।
पदानि परमां मुक्तिं सूते तां श्रियमाश्रये ॥

श्रियस्सूक्तमधीतं यत् सुजपं मङ्गलावहम् ।
अशरण्यशरण्यं तद्व्याकुर्मो भोगमोक्षदम् ॥

. . . तत्र तावत् श्रुतयः । श्रद्धासूक्ते श्रद्धया देवो देवत्वमश्नुते । श्रद्धा प्रतिष्ठा लोकस्य देवी . . . . सर्वपुरुषार्थसाधकत्वं श्रुतम् । तस्मादवश्यं सूक्तादीनामर्थज्ञानं सम्यगादरणीयम् । तज्ज्ञानार्थमिदमपि सूक्तं व्याकुर्महे । श्रीसूक्तं व्याख्यास्यते ।

ओं ॥ हिरण्यवर्णां . . . . मभावह ॥

सर्वेश्वरी लक्ष्मीर्मोक्षप्रदायिनी । आद्ययावाह्यते देवी श्रीनिवासाद्धरिप्रिया ॥ हिरण्यवर्णामित्यादि हे जातवेदः लक्ष्मीपते स्वतः सिद्धो वेदः धनं वा ज्ञानं वा यशो वा यस्य स जातवेदः स्वतःसिद्धं सर्वज्ञत्वं

सर्वैश्वर्यादिकं साक्षाल्लक्ष्मीपतेरेव नान्यस्य कस्यचित्। अग्न्यादिसोमसूर्यवैश्रवणचतुर्मुखादीनां ज्ञानबलैश्वर्यादिकं स्वपदलाभादिकं च भगवदायत्तमिति सर्वैःशास्त्रैस्समर्थ्यते । तथाहि । चतुर्मुखस्य तावत् ॥

महाभारते ॥

युगकोटिसहस्राणि विष्णुमाराध्य पद्मभूः ।
पुनस्त्रैलोक्यधातृत्वं प्राप्तवानिति शुश्रुमः ॥

राजधर्मे ॥ शिवस्य

महादेवः सर्वमेधे महात्मा हुत्वात्मानं देवदेवो बभूव । विश्वान् लोकान् व्याप्य विष्टभ्य कीर्त्या विराजते द्युतिमान् कृत्तिवासाः ।

शतमखस्य वैष्णवे ॥

इष्ट्वायमिन्द्रो यज्ञानां शतेनामरराजताम् ।
अवाप्तमन . . न्त्रादिमहं द्रक्ष्यामि चक्रिणम् ॥

अग्न्यादित्यसोमानां तेजोदास्त्वमसि । अग्नेर्वर्चोदास्त्वमसि । सूर्यस्य शुक्रो(भ्र)दास्त्वमसि चन्द्रमस इति पुनरप्यत्रैव। अग्निं वै जातं पाप्मा जग्राह। तदेवाहुतिभिः पाप्मानमपाघ्नन्। त्रिते देवा अमृजतैतदेनः। त्रित एतन्मनुष्येषु मामृजे । भीषास्माद्वातः पवते । इत्यादि

यमश्च । अहममरवरार्चितेन धात्रा यम इति लोकहिताहिते नियुक्तः ।
हरिगुरुवशगोऽस्मि न स्वतन्त्रः प्रभवति संयमने ममापि विष्णुः ॥

सर्वेषां लोकपालानां । काश्यपीये ।

ब्रह्माद्याश्च सुरास्सर्वे मुनयश्च तपोधनाः ।
एवं ते त्वत्पदच्छायां आश्रित्य कमलेश्वरेति ॥

ब्राह्मे ॥

एक एव जगत्स्वामी शक्तिमानच्युतः प्रभुः ।
तदंशाः शक्तिमन्तोऽन्ये ब्रह्मेशानादयो यथा ॥

मङ्गलसंहितायां ॥

श्यामः किरीटी देवेन्द्रो वज्रहृद्विश्वनन्दनः ।
श्रीपूजानिरतो भोगी योऽसौ पुष्णातु मे श्रियम् ॥

वह्निर्विश्वभुगत्युग्रः शक्तिदेवमुखो भृगुः ।
पद्मापादार्चनपरो रक्तः पुष्णातु मे श्रियम् ॥

गरुत्मतो निभः पाशी वरुणो यादसां पतिः ।
सुधासूक्त्यर्चनपरः स्निग्धः पुष्णातु मे श्रियम् ॥

प्रवर्तयति लोकांस्त्रीन् जीवयत्यपि मारुतः ।
ख्यातिश्चाराधनपरः प्रीतः पुष्णातु मे श्रियम् ॥

सामर्थ्यजुर्मयीं देवीं देवगर्भां मनस्विनीम् ।
लोकेश . . विभूतीनां कारणं यन्निरीक्षणम् ॥

इति । भगवद्व्यतिरिक्तानां सर्वेषां देवानां स्वरूपगुणविभवादिकं भगवदधीनमिति प्रपञ्चितम् ।

तस्मादत्रजातवेदश्शब्दः सर्वनिर्वाहकस्य श्रियःपतेर्वाचक इति परमात्ममुक्ते जातवेदश्शब्दः परमात्मनि प्रयुज्यते। जातवेदसे सुनवाम सोममिति परमात्मनि प्रयुक्तानां एवं विधानां रूढिमपहाय योगेनैतद्वाचकत्वं भगवता शारीरकमीमांसासूत्रकारेण बादरायणेन। आकाशस्तल्लिङ्गात्। प्राणस्तथानुगमात् । वैश्वानरस्साधारणशब्दविशेषात् ॥ इत्यादि सूत्रैस्सुदृढेन न्यायेन निरूप्य निर्णीतम् ॥

End:

अन्तिमेनाद्यसूक्तार्थं तात्पर्यातिशयात्पुनः ।
अनन्यगामिनीं देवीं सन्निधौ तां नियच्छति ॥
ताम्म अवह . . . पुरुषानहम् ॥

तामित्यादि पूर्ववत् । अयमत्र विशेषः । प्रभूतं पूर्वोक्तकृष्यन्नादिवन दासीदासादिकमशेषं धनजातं यस्यां पुंसधानेश्वर्यौ प्रणिपातप्रसन्नाया-मखिललोकनान्दिन्यां (अस्मजनन्यां प्रभूत)मनवधिकातिशयं विन्देयं लभेय तां सर्वप्रदानपर्याप्तसमृद्धिमतीं करुणाप्लानतमुखीं सर्वेश्वरीं श्रियं स्वचरणारविन्दपरिचर्यैकविनोदिनः मे मयि जातवेदः श्रियःपते अनप-गामिनीं अन्यत्रापि अपगमनशङ्कारहितां अनेनार्चनहोमजपतर्पणादिकं कुर्वातां तस्याः प्रसन्नपावनकान्तिशान्त्याकरवदनारविन्दविनिवेशित मनोनयनबुद्धीनां तच्चरणारविन्दाम्भोजयजनभजननमनस्मरणकीर्तनादि परममङ्गलाचाराणां तत्पदाम्भोजविन्यस्तसमस्तभाराणां अनन्यभावानां तच्चरणवरणचारित्रपराणां ऐहिकमामुष्मिकं वा पुरुषार्थजातं परमपदा-धिष्ठानभूतपरमपुरुषचरणारविन्दनित्यैकरसिकपरमसूरिपरिषन्मनोपितादि-कमपि सुलभमिति श्रुतिस्मृतीतिहासपुराणादिसिद्धान्तः ॥

महालक्ष्मीशदासीये सर्वशास्त्रार्थनिर्णये ।
श्रीसूक्तभाष्ये वक्ष्येस्मिन् क्षमध्वं पुरुषोत्तमाः ॥

Colophon—इति श्रीगोमठरङ्गनाथविरचितं श्रीसूक्तभाष्यं समाप्तम् ॥

The following works and authors are quoted in the commentary :—

श्रद्धासूक्तम् ॥
वैष्णवसूक्तम् ॥
आरण्यपर्वणि आर्ष्टिषेणः ॥
मेधासूक्तम् ॥
अदितिसूक्तम् ॥
पृथिवीसूक्तम् ॥
वैष्णवपुराणे मैत्रेयपराशरसंवादः ॥
ब्राह्मपुराणम् ॥
सनत्कुमारः ॥
लैङ्गेषुपस्तोत्रम् ॥
विष्णुस्मृतिः ॥
स्वायंभुवम् ॥
बोधायनः
वसिष्ठस्मृतिः

पाद्मपुराणम् ॥
महाभारतम् ॥
राजधर्मः ॥
यमः ॥
काश्यपीयम् ॥
मङ्गणसंहिता ॥
परमात्मसूक्तम् ॥
शारीरकमीमांसासूत्रकारः बादरायणः ॥
धनर्दीयम् ॥
नाममाला ॥
भविष्योत्तरपुराणम् ॥
ईश्वरसंहिता ॥
लैङ्गम् ॥
दुष्पहः ॥
रामायणम् ॥

No. 26. श्रीसूक्तभाष्यम्.

ŚRĪSŪKTABHĀṢYAM.

Substance, palm-leaf. Size, $17\frac{3}{4} \times 1\frac{1}{2}$ inches. Pages, 64. Lines, 6 on a page. Character, Grantha. Appearance, new. Injured.

This codex contains another commentary on the Śrīsūkta beginning on folio 33*a*, which is noticed in No. 24.

This commentary is another copy of No. 25, but differs from it in having different readings in many places; just before the stanza given at the end of the work beginning with महालक्ष्मी, this codex gives an additional stanza which runs as follows:—

यतीन्द्रमाहानलिकात् प्रणतार्तिहराद्गुरोः ।
सत्सम्प्रदायसिद्धोऽर्थः श्रीसूक्तस्य विनिश्चितः ॥

The colophon at the end runs as follows:—श्रीरङ्गनाथमुनिविरचितं श्रीसूक्तभाष्यं समाप्तम् ॥ धातुवर्षे मकरमासे पञ्चदशदिने श्रीमन्नैध्रुपा(वा?)न्वयलक्ष्मणरामानुजदासलिखितं श्रीसूक्तभाष्यं सम्पूर्णम् ॥

No. 27. श्रीसूक्तभाष्यम्.

ŚRISŪKTABHĀṢYAM.

Substance, paper. Size, 7¾ × 6 inches. Pages, 11. Lines, 24 on a page. Character, Telugu. Appearance, new. In good condition.

Complete. Bound with the leaves wrongly arranged. Written on folios 57 and 66 to 70.

The author of the commentary is not known.

This commentary is mainly an abridgment of the one noticed in 25 and 26 adopting the same language, but omitting those portions which seem to be unnecessary for the understanding of the meaning of the text, while preserving the spirit of the interpretation.

Beginning:

श्रीसूक्तविशिष्टाद्वैतभाष्यम् । हरिः ओं ॥
हिरण्यवर्णां . . . . . ममावह ॥

हिरण्यवर्णामिति । हे जातवेदः जातं प्रादुर्भूतं स्वतस्सिद्धं वेदः धनं ज्ञानं वा यस्य स जातवेदाः श्रीपतिः . . . . .

End:

सुलभमिति सकलश्रुतिस्मृतीतिहासपुराणसिद्धान्तः ॥

Colophon:—इति वेदार्थे लक्ष्म्याः श्रीसूक्तव्याख्यानम् ॥

The following other works are contained in this codex:—Nīlakaṇṭhavijayaḥ (fol. 1a), Mahānāṭakam, Hanumadrāmāyaṇasahitam (fol. 3a), Hariharatāratamyam (fol. 53a), ... Sāmudrikaśāstram (fol. 58a), Anekārthadhvanimañjarī (fol. 74a).

क्रोधनाषाढके कृष्णद्वादशीसौम्यवासरे ।
लिखितोऽयं वेङ्कटाद्रिकृष्णरायेण सादरम् ॥

The following works and authors are quoted in the commentary :—

Folio.	Works and Authors.	Folio.	Works and Authors.
1	श्रुतयः.	3	लैङ्गम्.
"	स्मृतयः.	"	नारदीयम्.
"	बादरायणसूत्रम्.	"	ब्राह्मणम्.
"	विष्णुपुराणम्.	"	बोधायनः.
"	विष्णुपुराणम्.	"	नारदीयम्.
2	स्वायम्भुवम् (आगमः).	"	भगवद्गीता.
"	नाममाला (स्तोत्रम्).	"	स्मृतिः
"	श्रुतिः.	4	लैङ्गम्.
"	मङ्गणसंहिता (देवीविषयः).	"	पुराणवचनानि (मार्कण्डेयम्).
"	भविष्योत्तरम्.	"	नारदीयम्.
"	पुराणश्लोकाः	"	श्रुतिः
"	मङ्गणसंहिता.	5	पुराणश्लोकः
"	काश्यपीयम्.	"	पौराणिकाः
		"	श्रुतिः

No. 28. श्रीसूक्तव्याख्या.

ŚRĪSŪKTAVYĀKHYĀ.

Substance, palm-leaf. Size, 18 × 1¼ inches. Pages, 8. Lines, 7 on a page. Character, Grantha. Appearance, old. In good condition.

Complete. Begins on folio 33*a*.

The other work contained in this codex is Tarkasaṅgraha-vyākhyā (fol. 1*a*).

The commentary, on comparison, is identical with that printed under the name of Pṛthvīdharācārya, but there is nothing in the manuscript itself to establish the authorship.

Beginning:

हिरण्यवर्णां हरिणीं . . . . . . मयावह ॥

हिरण्यवर्णामिति पञ्चदशर्चां व्याख्यानमाह । हिरण्यवर्णामिति । हे जातवेदोऽग्ने हिरण्यवर्णां स्वर्णकान्ति हरिणीं हरितवर्णां हरिद्राभां सुवर्णरजतस्रजां हेमरौप्यकमलकुसुममालिकां चन्द्रां सकलजनसन्तोषकरीं हिरण्मयीं हिरण्यस्वरूपां एतादृशीं लक्ष्मीं मम सर्वाभीष्टसाधनाय आवह प्रेषय ॥ 1 ॥

End:

ताम्म आवह . . . . . . पुरुषानहम् ॥

तामिति । हे जातवेदोऽग्ने यस्यां लक्ष्म्यामागतायां अहं प्रभूतं पुष्कलं हिरण्यं धनं गावः गोमहिष्यादीन् दास्यः दासीदासजनान् अश्वान् गजतुरगरथादीन् पुरुषान् बन्धून् पुत्रपौत्रमित्रादीन् विन्देयं लभेय । अनपगामिनीं निवृत्तिरहितां तादृशीं लक्ष्मीं मम मदर्थं आवह आह्वानं कुरु ॥

यः शुचिः प्रयतो भूत्वा जुहुयादाज्यमन्वहम् ।
श्रियः पञ्चदशर्चञ्च श्रीकामः सततं जपेत् ॥

पञ्चदशर्चां व्याख्या ॥ हिरण्यवर्णामिति पञ्चदशर्च(स्य) जपे विनियोगः । ध्यानम् ॥ अरुणकमलसंस्था तद्रजःपुञ्जवर्णा
करकमलधृतेष्टाभीतियुग्माम्बुजा च ।

मणिमकुटविचित्रालङ्कृता पुष्पमालैः
दिशतु भुवनमाता सन्ततं श्रीः श्रियं नः ॥

No. 29. श्रीसूक्तव्याख्या.
ŚRĪSŪKTAVYĀKHYĀ.

Substance, palm-leaf. Size, 15½ × 1 inches. Pages 13. Lines, 5 on a page. Character, Telugu. Appearance, new. In good condition.

Complete. Begins on folio 95*a*.

The commentary given in this codex is the same as No. 28.

The following other works are found in the MS. under notice:—

	Folio
Gāyatrīhṛdayam ..	1*a*
Gāyatrīvandanastōtram	8*a*
Śāpavimōcanamantraḥ	9*a*
Gāyatrīmantrarājaḥ ..	10*a*
Gāyatrīcaturviṁśatinyāsaḥ	10*b*
Gāyatrīyantram ..	18*a*
Gāyatrīpañjaram ..	23*a*
Bhūśuddhimantraḥ ..	30*b*
Gāyatrībhujaṅgaḥ ..	34*a*
Gāyatrībrahmāstraprayōganyāsamantraḥ ..	35*a*
Gāyatrī Sāvitrī Sarasvatī-Tarpaṇavidhiḥ ..	36*a*
Gāyatryaṣṭōttaraśatanāmāni	37*a*
Gāyatrīkavacaḥ ..	39*a*
Rudravidhānam ..	42*a*
Śūlinīmantraḥ	56*a*
Śāktamantrāgamaḥ ..	60*a*
Pañcasiṁhāsanēśvarīsūktam	63*a*
Uttarasandhyāmṛtyulāṅgalastōtram	69*a*
Pāpapuruṣadahanam ..	72*a*
Bhūtaśuddhimahāmantraḥ	74*a*
Prāṇapratiṣṭhā	76*a*
Nārāyaṇahṛdayastōtram	78*a*
Pratyaṅgirāmantraḥ ..	81*a*
Sarasvatyaṣṭōttaraśatanāmāvaliḥ	87*a*
Śuddhaśaktikhaḍgamālāstōtram	90*a*
* * *	
Vibhūtidhāraṇam ..	102*a*
Śarabhasāḷuvamantraḥ ..	105*a*
Śarabhāṣṭōttaraśatanyāsaḥ	109*b*

	Folio
Śarabhakalākarṣaṇamālikā	110a
Dakṣiṇāmūrtyaṣṭōttaraśatam	113a
Mahāsaṅkalpaḥ ..	118a
Lakṣmīgaṇapatimantraḥ.	125a
Gaṇapatidvādaśanāmāni.	126a
Sarasvatīstavarājaḥ ..	126a
Gāruḍadvādaśanāmāni ..	126b
Hanūmaddvādaśanāmāni	127a
Gurupādukātrayamantraḥ	128a
Dakṣiṇāmūrtikavacaḥ ..	129a
Hanūmanmālāmantraḥ.	132a
Nārasiṁhamantraḥ ..	133a
Tryambakanyāsaḥ ..	134a
Pañcavaktrahanūmanmantraḥ	136a
Hanumadyantraḥ with Tel. Ṭīkā	141a
Gaṇapatyaṣṭōttaraśatanāmāni	143a
Sūryāṣṭōttaraśatanāmāni.	146a
Gōpālāṣṭōttaraśatanāmāni	149a
Gōpālāṣṭōttaraśatam ..	152a
Śivāṣṭōttaraśatanāmāni.	155a
Dēvyaṣṭōttaraśatanāmāni	158a
Liṅgapūjāvidhiḥ ..	160a
Śivagaṇapatistōtram ..	164a
Pārthivapūjāvidhiḥ ..	165a
Vanadurgāstōtram ..	174a
Varāhōpaniṣad	192a

No. 30. श्रीसूक्तव्याख्या.
ŚRĪSŪKTAVYĀKHYĀ.

Substance, palm-leaf. Size, 18¾ × 1¼ inches. Pages, 8. Lines, 5 on a page. Character, Grantha. Appearance, new. Not injured. Complete. Begins on folio 34a.

Same as No. 28, but after the commentary of the 15th hymn, the following passage is found :—

एवमर्थानुसन्धानपुरस्सरं श्रीदेव्याः पञ्चदशर्चसूक्तस्य जपहोमतर्पणं ब्राह्मणाराधनं प्राप्तब्रह्मचर्यः पुमान् कुर्वन् इह सकलसौभाग्यनिदानं परत्र परमसुखं भजतीति निखिलमुनिमतसिद्धान्तः । व्याख्यामेतान्तु यो भक्त्या वदेच्छृणुयाद्बुधः साक्षान्नारायणवपुरिष्टं प्रयच्छति ॥

The following other works are found in the codex Navōnavōbhavatītiśrutyarthavicāraḥ (fol. 1a), Adhikaraṇasaṅgrahaḥ with commentary (fol. 7a), ... and Nikṣēpacintāmaṇiḥ (fol. 38a).

No. 31. ऋग्भाष्यम्.
ṚGBHĀṢYAM.

Substance, country paper. Size, 10 × 4½ inches. Pages, 88. Lines, 16 on a page. Character, Dēvanāgari. Condition, good.

Complete. Begins on folio 47*b*.

The commentary of Ānandatīrtha on the Ṛgvēda, in the form of verses. He touches only on certain important points. The names of various deities mentioned in the Vēda are interpreted to refer to the God Viṣṇu. The commentary ends with the 2nd Adhyāya of the 1st Aṣṭaka. *Vide* the remark under No. 16.

The following are other works found in the codex :—

	Folio.
Kāṭhakōpaniṣadbhāṣyam	1*a*
Ṣaṭpraśnōpaniṣadbhāṣyam	9*a*
Īśavāsyōpaniṣadbhāṣyam	12*b*
Māṇḍūkyōpaniṣadbhāṣyam	16*b*
Talavakārōpaniṣadbhāṣyam	23*b*
Atharvaṇōpaniṣadbhāṣyam	40*b*

* * *

Beginning :

नारायणं निखिलपूर्णगुणार्णमुद्यन्
सूर्यामितद्युतिमशेषनिरस्तदोषम् ।
सर्वेश्वरं गुरुमजेशनुतं प्रणम्य
वक्ष्याम्यृगर्थमतितुष्टिकरं तदस्य ॥
ओमशेषगुणाधार इति नारायणेऽप्यसौ ।
पूर्णभूतिवरोऽनन्तसुखो यद्व्याहृतीरितः ॥
गुणैस्ततः प्रसविता वरणीयो गुणोन्नतेः ।
भारतीज्ञानरूपत्वाद्भर्गो ध्येयोऽखिलैर्जनैः ॥
प्रेरकोऽशेषबुद्धीनां स गायत्र्यर्थ ईरितः ।
स पूर्णत्वात्पुमान्नामा पौरुषे सूक्त ईरितः ॥

स एवाखिलवेदार्थः सर्वशास्त्रार्थ एव च ।
स एवाखिलशब्दार्थः इत्याहोपनिषत्परा ॥

तावा एक ऋत इति विशेषेणाप्यृगर्थताम् ।
यो देवानामिति श्रुत्वा देवनाम्नां विशेषतः ॥

स्पष्टत्वात्तद्रतत्वेन तत्राहाग्रेऽग्निनामकम् ।
अग्रणीत्वं यदग्नित्वमित्यग्रे नाम तद्भवेत् ॥

एवमेवाह भगवान्निरुक्ति बादरायणः ।
मय्येवाग्न्यादयः शब्दाः प्रवर्तन्ते जनार्दने ॥

तया निरुक्तिं वक्ष्यामो ज्ञानिनां ज्ञानसिद्धये ।
इति तेनाग्निशब्दोऽयमग्र एवाभिपूज्यताम् ॥

अग्र्यत्वमग्रनेतृत्वमतिसङ्गाङ्गनेतृताम् ।
आहतं सौम्यशेषस्य पूर्वमेवं हितं प्रभुम् ॥

ऋत्विक्क्रियामकत्वेन यज्ञानां ऋत्विजं सदा ।
द्योतनादि(न्नि)जया कान्त्या स्तुत्या व्यवहृतेरपि ॥

गत्या रत्या च देवाख्यं होतृसंस्थं विशेषतः ।
अग्निसंस्थेन रूपेण यतोऽग्निर्होतृदेवता ॥

इन्द्रियाग्निषु चार्थानां यद्धोमा होतृनामकः ।
रतिधारकोत्तमत्त्वात्स रत्नधातम ईरितः ॥

स पूर्वैर्नूतनैरेभ्यैर्विज्ञानाद्यपिनामभिः ।
ईड्यो देवादिभिस्सर्वैः स च देवानिहानयेत् ॥

तेनैव रयिमाप्नोति वित्तविद्याधनात्मकम् ।
दिवसे दिवसे नित्यं पुष्टिमेव न हीयताम् ॥

* * *

इति श्रीमदानन्दतीर्थभगवत्पादाचार्यविरचिते श्रीमदृग्भाष्ये प्रथमोऽध्यायः ॥

इति श्रीमदानन्दतीर्थभगवत्पादाचार्यविरचिते श्रीमदृग्भाष्ये प्रथमाष्टके द्वितीयोऽध्यायः ॥

इति श्रीमदानन्दतीर्थभगवत्पादाचार्यविरचितं श्रीमदृग्भाष्यं समाप्तम् ॥

No. 32. ऋग्वेदब्राह्मणम्.
ṚGVĒDA-BRĀHMAṆAM.

Substance, palm-leaf (Śritāla). Size, 14¾ × 2 inches. Pages, 263. Lines, 10 on a page. Character, Grantha. Appearance, old. In good condition. Correct.

The Brāhmaṇa portion of the Ṛgvēda in eight Pañcikās, each consisting of 5 Adhyāyas. This Brāhmaṇa is also called Bahvṛca-brāhmaṇa and Aitareyabrāhmaṇa.

The name Aitarēya Brāhmaṇa seems to have been applied to the Brāhmaṇa of the Ṛgvēda in reference to its having been borrowed from another Vēda, or Śākha or branch of the same Vēda, as the word Aitarēya indicates "belonging to another" (sic Vēda). But it was supposed that the word was the name of a sage who composed the work; and a story was invented in support of the etymology and the belief; and it is contained in the following passage :—

प्रवृत्तस्य तु ब्राह्मणस्यैतरेयकत्वे संप्रदायविद एतामाख्यायिकामाचक्षते। कस्य चित् खलु महर्षेर्बह्व्यः पत्न्यो वर्तन्ते। तासां मध्ये कस्याश्चिदितरेति नामधेयम्। इतरायाः पुत्रो महीदासाख्यः कुमारः। एतच्चारण्यकाण्डे समाम्नायते "एतद्ध स्म वै तद्विद्वान् महीदास ऐतरेयः" तदीयस्य पितुर्भार्यान्तरपुत्रेष्वेव स्नेहातिशयः न तु महीदासे। ततः कस्यां चित् यज्ञसभायां महीदासमवज्ञायान्यान् पुत्रान् स्वोत्सङ्गे स्थापयामास। तदानीं खिन्नवदनं

महीदासमवगत्येतराख्या तन्माता स्वकीयकुलदेवतां भूमिमनुसस्मार । सा च भूमिर्देवता दिव्यमूर्तिधरा सती यज्ञसभायां समागत्य महीदासस्य दिव्यं सिंहासनं दत्त्वा तत्रैनमुपवेश्य सर्वेष्वपि कुमारेषु पाण्डित्याधिक्यमवगमय्यैतद्ब्राह्मणप्रतिभासनरूपं वरं ददौ । तदनुग्रहात्तस्य महीदासस्य मनसाग्निर्वै भूतानामवम इत्यादिकं स्तृणुत इत्यन्तं चत्वारिंशदध्यायोपेतं ब्राह्मणं प्रादुरभूत् । तत ऊर्ध्वम् अथ महाव्रतमित्यादिकम् आचार्या इत्यन्तम् आरण्यकव्रतरूपं च ब्राह्मणम् आविरभूदिति ॥ Preface to Śāyaṇācārya's com. of the Aitarēya Brāhmaṇa.

There was a sage who had many wives, and one of them was named Itarā. She had a son whose name was Mahīdāsa. The father neglected him and loved the other sons more than Mahīdāsa; and at a sacrifice he allowed all the other sons to sit on his lap, but refused the honor to Mahīdāsa. Thereupon Itarā prayed to the Goddess of Earth, who appeared at once and offered a divine throne to Mahīdāsa and seated him there. The Goddess then made him a great scholar. Enlightened by the boon of the Goddess of Earth, he composed a Brāhmaṇa and an Āraṇyaka, which are known by the names of the Aitarēya Brāhmaṇa and the Aitarēya Āraṇyaka.

The Aitarēya Brāhmaṇa belongs to the Śākalyaśākhā just as the Sāṅkyāyana or Kauṣitakī Brāhmaṇa does to the Bāskalaśākhā. They treat however of the same subjects, but differ considerably in their views. The Aitarēya Brāhmaṇa is divided into eight Pañchikās or pentads, each of which contains five Adhyāyas; and the whole work is therefore composed of forty chapters. The last ten chapters are supposed to be later additions. The following are the subject matter of the forty Adhyāyas.

Adhyāyas 1 to 13 treat of the duties of the Hotṛ priest in the Agniṣṭōma sacrifice.

Adhyāya 14 explains the meaning of the term Agniṣṭōma, and other matters.

Adhyāyas 15 to 17 describe the Ukthya, Ṣōḍaśa, Atirātra and other sacrifices.

Adhyāya 18 contains the rules to be observed by the Hotṛ priests.

Adhyāyas 19 to 24 treat of the duties of the Hotṛ priests at the twelve minor sacrifices.

Adhyāya 25 treat of the expiatory ceremonies to be performed by the sacrificer Yajamāna, the time of performing the Agniṣṭōma sacrifice, and the duties of Brahman.

Adhyayas 26 to 30 treat of the duties of the Grāvastut, Subrahmaṇya, and the six minor priests at the Sōma sacrifice.

Adhyāyas 31 to 40 treat of the sacrifices to be performed by a Ksatriya, and the mutual relation of the Brāhmans and the Ksatriyas.

The Aitarēya Brāhmaṇa refers to the Kausītaka and Paiṅgya in a passage occurring in the latter part of it, which is however considered to be an interpolation; and so the work is supposed to be more ancient than the latter.

It was edited by Dr. Haug with an English translation in 1863 and also in the Bibliotheca by Rājēndra Lāla Mitra and Satyavrata Svamin. Th. Aufrecht edited the text in the Roman character with extracts from the commentary of Sāyaṇa in 1879.

The last folio gives an index, written in ink, by the same person who wrote the endorsement, showing the folio, page of the folio and line of the page of the beginning of each Adhyāya of the Pañcika.

Then comes the following :—

"Here ends the Bahvṛca Brāhmaṇa, a portion of the Rig-vedah. Complete in eight Panchakās, Grantham character.

Calicut, 1825. C. W. Whish."

Another index showing the folio, &c. of the beginning of each Pañcikā follows.

"Index of the 8 Panchakas. (Memo.—Each Panchaka has 5 chapters.)

"The Brāhmana of the Rig-vedah in one volume.

Calicut, 1825. C. W. Whish."

The fly-leaf in the beginning contains the following note:—

"Vol. IV of the Rig-Vedah.—This volume contains the Bahvṛicha Brâhmana, a portion of the Rig-Vedah complete in eight Panchikas.

Calicut, 1825. C. W. WHISH."

Beginning:

अग्निर्वै देवानामवमो विष्णुः परमः । तदन्तरेण सर्वा अन्या देवता । आग्नावैष्णवं पुरोलाशं निर्वपन्ति दीक्षणीयमेकादशकपालं सर्वाभ्य एवैनं तद्देवताभ्योऽनन्तरायन्निर्वपन्ति . . . .

End:

अपि ह यद्युस्याम्मे (दास्यास्य) मूर्धा द्विपन्भवति क्षिप्रं हैवैनं स्तृणुते स्तृणुते ॥ 5 ॥

Colophon:—अष्टपपञ्चिकायां पथमोऽध्यायः ॥ हरिः ओं ॥

No. **33.** ऋग्वेदब्राह्मणम्.

ṚGVÊDA-BRÂHMAṆAM.

Substance, paper. Size, 12¼ × 8 inches. Pages, 308. Lines, 20 on a page. Character, Telugu. Appearance, old. In good condition. Complete.

Begins on folio 11*a*. The other works contained in this codex are:—Contents (fol. 1*a*), Mahâmantraniruktabrâhmaṇam (fol. 167*a*), Ṛgvêdanighaṇṭu (fol. 244*b*), Ṛgvêdâruṇam (fol. 259*b*), Ṛgvêdabrâhmaṇabhâṣyam (fol. 290*a*).

Another copy of the work described in No. 32.

Colophon:

अध्यायः समाप्तः ॥ अथातो ब्रह्मणः परिमरः । यो ह वै त्रीन् पुरोहितांस्त्रीन् ॥ . . . . . . ऐन्द्रेण महाभिषेकेण तुरः कावषेयाष्टौ ॥ ऋग्वेदाम्नाये अष्टमपञ्चिकायां पञ्चमोऽध्यायः ॥

No. 34. ऋग्वेदब्राह्मणम्.
ṚGVEDA-BRĀHMAṆAM.

Substance, palm-leaf. Size, 15¾ × 1 inches. Page, 70. Lines, 6 on a page. Character, Telugu. Appearance, old. Slightly injured.

Contains the first and the seventh Pañcikās of the Brāhmaṇa. Three Khaṇḍas at the end of the 5th Adhyāya of the I Pañcikā are omitted.

Beginning of Pañcikā I.

अग्निर्वै देवानामवमो विष्णुः . . . .

End:

तस्मादुपांशु वाचा चरितव्यं। सोमे राजनि क्रीते गन्धर्वेषु हि तर्हि वाग्भवति साग्नावेव प्रणीयमाने पुनरागच्छति ॥ 27 ॥

Beginning of Pañcikā VII.

अथातः पशोर्विभक्तिस्तस्य विभागं वक्ष्यामो हनूसजिह्वेन्द्रस्तोतुः श्येनं पक्ष उद्गातुः कन्थः ककुद्रः ॥

End:

तदाहुर्यस्य सायं दुग्धं सान्नाय्यं । तदाहुर्यस्याग्निहोत्र्युपावसृष्टा। तदाहुर्य आहिताग्निरुपवसथे म्रियेत । अथातः पशोर्विभक्तिः ॥

अथातः पशोरेका . . . .

अथातः पशोस्तदाहुर्वाचा पत्तयथात इष्टापूर्तस्य तेषां पञ्च मासानां चत्वारि ॥ हरिः ओं ॥

No. 35. ऋग्वेदब्राह्मणभाष्यम्.
RGVĒDA-BRĀHMAṆABHĀṢYAM.

Substance, palm-leaf. Size, 14⅜ × 1½ inches. Pages, 500. Lines, 5 on a page. Character, Nandinâgarî. Condition, fairly good. Appearance, old.

Three leaves in the beginning written in Nandinâgarî are fragments of some work that cannot be identified. Three more leaves in Telugu character contain a few Vargas in the beginning of the Ṛgvēda.

Contains the commentary by Sāyaṇācārya from the 3rd Khaṇḍa of the 3rd Adhyāya to the 11th Khaṇḍa of the 13th Adhyāya.

It was edited by Rājēndra Lāla Mitra and Satyavrata Svāmi in the Bibliotheca Indica.

Beginning:

The matter of about two lines beginning with सोमप्रवहणीत्र्ं-चोविधाय and ending with राजनम् is omitted.

शकटादवस्ताद्दत्विज उपावहरेयुःयुक्तः शकटे बद्धो विमुक्तः शकटाद्वियोजितः । उभयोरनडुहोर्विमोचनदोषमुपन्यस्यति । यदुभयोर्विमुक्तयोरुपावहरेयुः पितृदैवत्यं राजानं कुर्युरिति । राज्ञः सोमस्य पितृभिः स्वकृतत्वादयं क्षेमो देवयोग्यो न भवेत् । उभयोरनडुहोः शकटयोगेऽपि दोषमाह । यद्युक्तयोरयोगक्षेमः प्रजा विन्देत्ताःप्रजाः परिक्लवेरन्निति । अप्राप्तस्य धनादेः सम्पादनं योगः प्राप्तस्य रक्षणं क्षेमः योगसहितः क्षेमः योगक्षेमः तदभावः प्रजाः पुत्रादिकां विन्देत् लभेत । . . . .

इति ऋग्वेदब्राह्मणे तृतीयाध्याये तृतीयः खण्डः ॥

*　　　*　　　*

ऐतरेयब्राह्मणे तृतीयाध्याये षष्ठः खण्डः । समाप्तश्च तृतीयाध्यायः ॥

सोमप्रवाहका अग्निमन्थनीया ऋचस्तथा ।
आतिथ्या (थ्य) तद्विशेषाग्निश्च (?) तृतीयाध्याय ईरिताः ॥

अथ प्रवर्ग्यादयो वक्तव्याः । . . . .

इति श्रीमाधवीये वेदार्थप्रकाशे ऐतरेयब्राह्मणे चतुर्थाध्याये नवमः खण्डः । समाप्तश्चाध्यायः ॥

अग्निष्टोपसत्तानूनप्त्राप्याय निह्नवः कथिताः ।
वर्मस्तम्भारा व्रतोपायनमेव च ।

अथ सोमक्रयाद्या वक्तव्यास्तं क्रतुं वक्तुमाख्यायिकामाह . . .

इति माधवीये वेदार्थप्रकाशे ऐतरेयब्राह्मणे पञ्चमाध्याये चतुर्थखण्डः समाप्तश्चाध्यायः । समाप्ता च प्रथमपञ्चिका ॥

राजक्रियब्राह्मणमुत्तमादौ वह्नेः प्रणीतिप्रतिपादिकाश्च ।
तथा हविर्धाननिवर्तनाद्धि (द्धी) अग्नेश्च सोमस्य च या ऋचस्स्युः ॥

अथ षष्ठाध्यायेऽग्नीषोमीयपशुर्वक्तव्यः . . . .

इति माधवीये वेदार्थप्रकाशे ऐतरेयब्राह्मणे षष्ठाध्याये दशमः खण्डः । समाप्तः षष्ठोऽध्यायः ।

यूपोऽथ यूपाञ्जनमाप्य एवं पर्यग्निभुपप्रैषमथाध्रिगुश्च ।
पशोः पुरोलाशविधिर्मनोता वनस्पतिः षष्ठ इलास्तुतिश्च ॥

अथ सप्तमाध्याये पशुशेषप्रातरनुवाकौ वक्तव्यौ ॥ . . .

इति श्री . . . . . सप्तमाध्यायेऽष्टमः खण्डः ।

समाप्तश्चाध्यायः ।

पर्यन्त्रयादेर्विशेषांश्च स्तोकस्वाहाकृतीरपि ।
वषां चाधीयते प्रातरनुवाके विधिं स्तवं ॥

अथापोनप्त्रीयादयो वक्तव्याः । . . . .

. इति माधवीये . . . . . अष्टमाध्याये षष्ठः खण्डः समाप्तश्चाध्यायः ॥

अपोनप्त्रीय तच्छेषावुक्तांश्चापि . . . .

इति . . . . नवमाध्यायेऽष्टमःखण्डः । समाप्तश्चाध्यायः

ऋतुयाजा द्विदेवत्यास्तद्विशेषा इलास्तुतिः
तूष्णीं शंसप्रशंसा च नवमाध्यायचोदना ।

अथ हावादयो वक्तव्याः

इति सायणाचार्यविरचिते माधवीये वेदार्थप्रकाशे ऐतरेयब्राह्मणे दशमाध्याये नवमः खण्डः । समाप्तश्चाध्यायः । द्वितीयपञ्चिका समाप्ता ॥

आहावं निविदं सूक्तमच्छावाकस्य चोदनाम् ।
यजमानपुनर्जन्म ब्रुवतेऽथाधिदैवतम् ।

इत्थमाज्यशस्त्रं प्रउगशस्त्रं निरूपयितुं प्रस्तौति

इति माधवीये . . . . . एकादशोऽध्यायः ॥

एकादशे तु प्रउगप्रशंसां ततो वषट्कारमनुस्तुतिञ्च ।
तत्कर्तुरात्मन्यनुमन्त्रणं च ततोऽनिवित(न्निवि)त्पविशेषमाहुः ॥

अथाहावप्रतिगरादयो वक्तव्याः ।

* * *

इति माधवीये ब्राह्मणे द्वादशो त्रयोदशः । समाप्तश्चाध्यायः ॥

वक्तव्याहावप्रभेदप्रतिगरेण मध्यानुष्टुभः दास्यमानमृत्यो : संन्यस्य चातिक्रमणमथ मरुत्वद्विधानप्रशंसा . . . .

तस्मात्कारणाद्विन्द्वं सम्मातिष्ठयोरित्वति हेत्वोपाद्योरेवोपरिष्टादूर्ध्वं प्रजननं प्रजोत्पादकमिन्द्रियं दधाति तच्च प्रजाप्त्यै प्रजोत्पादनाय सम्पद्यो वेदनं प्रशंसति प्रजायते प्रजया पशुभिर्य एवं वेदेति ॥

इति त्रयोदशाध्याये एकादशः खण्डः ॥

No. 36. ऋग्वेदब्राह्मणभाष्यम्.

ṚGVĒDA-BRĀHMAṆABHĀṢYAM.

Substance, paper. Size, 12¼ × 8 inches. Pages, 328. Lines, 24 on a page. Character, Telugu. Appearance, new. In good condition.

The commentary of Sāyaṇācārya on the sixth, seventh and eighth Pañcikās, *i.e.*, from the 26th to the 40th Adhyāya of Ṛgvēdabrāhmaṇa, also called Aitarēyabrāhmaṇa.

Begins on fol. 290*a*. For the list of other works in the codex *vide* No. 33.

Beginning:

अथाग्निहोत्रे पयसः प्रशंसा तद्दोहनापत्तिविनिष्कृतिश्च । तस्य प्रशंसाप्युदिते च होमौ ब्रह्मत्विजो व्याहृतयोऽप्रधीनाः ॥ ब्रह्मणः कर्तव्यविधानेन ग्रावस्तुदुद्दिस्यः तस्याग्निष्टोमे कर्तव्यं विधातुमुपाख्यानमाह । देवा हवै सर्व . . . चरौ सत्रं निषेदु . . . स्ते ह पाप्मानं नापजघ्निरे . . . .

End:

आपिह यद्यस्याश्ममूर्धा द्विषन्भवति क्षिप्रं हैवैनं स्तृणुते ॥ अस्य राज्ञः अनुष्ठातुर्द्विषन् शत्रुर्यद्यश्ममूर्धा पाषाणशिरस्को भवति अतिप्रबल इत्यर्थः। तथाप्ययं कर्मविशेषः शीघ्रमेव एनं शत्रुं स्तृणुते हिनस्ति ॥ अध्यायो ऽध्यायः समाप्तश्च ॥

Colophon :—इति श्रीसायणाचार्यविरचिते माधवीये वेदार्थप्रकाशे ऐतरेयब्राह्मणे चत्वारिंशाध्याये पञ्चमःखण्डः ॥ समाप्तश्चाध्यायः

No. **37.** ऋग्वेदब्राह्मणभाष्यम्.

RGVĒDA - BRĀHMANABHĀṢYAM.

Substance, palm-leaf. Size, 17¼ × 1¼ inches. Pages, 169. Lines, 7 on a page. Character, Telugu. Condition, very much injured. Appearance, old.

This is the same commentary by Sāyaṇācārya as the above on the Ṛgvēda-brāhmaṇa. It extends from the 20th Adhyaya to the 25th Adhyāya.

Beginning:

इति माधवीये वेदार्थप्रकाशे ऐतरेयब्राह्मणे एकोनविंशाध्याये षष्ठः खण्डः ॥

ज्योतिष्मत्या भरतो द्वादशाहदीक्षाकालो याजनं पार्श सिषन्योऽ- थ छन्दो द्वादशाहप्रशंसा प्रष्ठादीनां छन्दसां तत्र क्लृप्तिः । इदानीं द्वादशाहक्रतोः प्रायणी(य)ोद(य)नीयावतिरात्रौ । यच्च दशम(म)हस्तत्तृतीयं वर्जयित्वा यो मध्यगतो यो नवरात्रीविधातुमुपक्रमते । अग्निर्वै देवता प्रथममहर्वहति त्रिवृत्स्तोमो रथन्तरं साम गायत्रीछन्द इति ॥

End:

इन्द्रवन्तः इन्द्रविषयतात्पर्यवन्त एव भूत्वा स्तुध्वमित्यनेनैव प्रका- रेण एतानुद्रातॄन् प्रति ब्रह्म तद्वाक्यमाह अध्या(ध्या)सोऽध्यायसमा- प्त्यर्थः ॥

Colophon :—इति सायणाचार्यविरचिते ऐतरेयब्राह्मणे पञ्चविंशाध्याये नवमः खण्डः ॥ समाप्तश्चाध्यायः ॥ समाप्ता पञ्चमपञ्चिका ॥

No. 38. ऋग्वेदारण्यकम्.
ṚGVĒDĀRAṆYAKAM.

Substance, paper. Size, 12¼ × 8 inches. Pages, 60. Lines, 23 on a page. Character, Telugu. Appearance, new. In good order.

Begins on fol. 259*b*. This is the same manuscript as No. 33.

The Āraṇyaka portion of the Ṛgvēda. It is a supplement to the Aitarēya Brāhmaṇa and consists of five parts or Āraṇyakās; the first, the fourth and the fifth treating of the Mahāvrata, and the second and the third, of theological metaphysics. The last four chapters of the second part is designated Aitarēyōpaniṣad and is included in the Upaniṣads. According to a passage quoted in No. 32, it was composed by the sage Aitarēya who composed the Brāhmaṇa also. The work is ascribed to Āśvalāyana according to the colophon इत्याश्वलायनोक्तमारण्यकं समाप्तम् ॥ with which the manuscripts mentioned in Eggeling's Cat. end. Colebrooke has seen the same reference in a manuscript of the book. He gives the substance of a passage in which it is said that an Āraṇyaka was composed by Āśvalāyana and was raised to the dignity of a Brāhmaṇa. (Colebrooke's Mis. Es., Vol. I, page 307.) The word आरण्यक means what is to be studied in the forest and is applied to a branch of the Vēdic literature, which was intended to be studied so, as seen from the following passage अरण्याध्ययनादेतदारण्यकमितीर्यते—Preface to Sāyaṇa's commentary of the Taittirīyāraṇyaka.

The work has been published by Rājēndra Lal Mitra in the Bibliotheca Indica at Calcutta (1875) with Sāyaṇa's commentary completely. Āraṇyakas 1–3 have been translated by Max Müller in Vol. I of the Sacred Books of the East.

Beginning:

हरिः ओम् ॥ भूमिमुपस्पृशेत . . . . । भद्रं कर्णेभिः . . . । शं न इन्द्राग्नि . . . . । स्तुषे जनं सुव्रतं

. . . . . . (?) कयानश्चित्र आभुवत् . . . । स्योना पृथिवी . . . . . । वाङ्मे मनसि प्रतिष्ठिता . . . । ओं शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥

हरिः ओम् ॥ अथ महाव्रतमिन्द्रो वै वृत्रं हत्वा महानभवद्यन्महानभवत्तन्महाव्रतमभवत्तन्महाव्रतस्य महाव्रतत्वं द्वे एतस्याह्न आज्ये कुर्यादितिहैक आहुः ॥

End:

त्रिरात्रं वैदिकेनाध्यायेनान्तरियान्नास्मिन्कथां वदेत् नास्य रात्री च न विकीर्यिवेत्तदिति वा एतस्य महतो भूतस्य नाम भवति योऽस्यैतदेवन्नाम वेद ब्रह्म भवति ब्रह्म भवति ॥ 14 ॥

अग्निर्वै देवानामवमो विष्णुः परमः नो ऽदीक्षितो महाव्रतं शंसेत् । . . . . . महाव्रतस्यौष्णिही चत्वारि ॥

No. 39. ऋग्वेदारुणम्.
RGVĒDĀRUṆAM.

Substance, palm-leaf. Size, 11¼ × 1½ inches. Pages, 126. Lines, 6 on a page. Character, Telugu. Appearance, old. Much injured. Complete.

Same as No. 38. This does not give the Śāntis in the beginning, but begins with अथ महाव्रतं. The name Āruṇa is a corruption of the word Āraṇyaka. This manuscript was copied by Vēṅkaṭanāthuḍu, son of Vēṅkaṭabhaṭlu.

The following other works are contained in this manuscript:— . . . . Padaratnam (fol. 64); Saptasaṅkhyā (fol. 1); Ṛgvēdapadānukramaṇikā (fol. 64).

No. **40.** ऋग्वेदारुणम्.

RGVĒDĀRUṆAM.

Substance, palm-leaf (Śrītāla). Size, 13¼ × 1¼ inches. Pages, 138. Lines, 6 on a page. Character, Grantha. Appearance, old. Slightly injured.

Complete.

Same as No. 38. At the end, अनुक्रमणिका or index is not given.

Colophon:—पञ्चमारुणे तृतीयोऽध्यायः ॥

This belongs to the Calicut series.

"Here ends the Áraṇyam of the Rig-vēdah, complete in five Áraṇyakas; Grantham character.

Calicut, 1825. C. W. WHISH."

"The Áraṇyam of the Rig-vēdah in one volume.

Calicut, 1825. C. W. WHISH."

---

2. The Sāma Vēda.

The following is an account of the divisions and the sub-divisions of the Sāmavēda :—

श्रीसामवेदान्तर्गतभेदा उच्यन्ते। पूर्वऋक् उत्तरऋक् इति द्वेधा।

पूर्वऋचि तु प्रकृतितन्त्राणि । तन्नामानि

आग्नेयम्,	त्रिष्टुप्,	आरुणम्,
बहुसामि,	अनुष्टुप्,	शुक्रियम्,
एकसामि,	इन्द्रपुच्छम्,	महानाम्नी.
बृहती,	पवमानम्,	

उत्तरऋचि तु (1) ऊहतन्त्राणि.

दशरात्रः,	अहीनः,	क्षुद्रः.
संवत्सरः,	सत्रम्,	
ऐकाहः,	प्रायश्चित्तम्,	

(2) रहस्यतन्त्राणि.

दशरात्रः,	अहीनः,	क्षुद्रः.
संवत्सरः,	सत्रम्,	
ऐकाहः,	प्रायश्चित्तम्,	

आग्नेयादिपवमानान्तेषु तन्त्रेषु यानि सामानि श्रौतोपयोगीनि तानि अन्यैः सामभिः मिलित्वा त्रिगुणितानि ऊहसामानि।

आरुणशुक्रिययोः श्रौतोपयोगीनि सामानि यानि तानि अन्यैः सामभिः मिलित्वा त्रिगुणितानि रहस्यसामानि।

प्रकृत्यां प्रतिखण्डं साम्नां ऊहरहस्यादिष्विव समानसङ्ख्याकत्वनियमो नास्ति। तत्र—

आग्नेये		(खण्डाः)	12
ऐन्द्रे	बहुसाम्नि	...	6
	एकसाम्नि	...	6
	बृहत्याम्	...	8
	त्रिष्टुभि	...	3
	अनुष्टुभि	...	4
	इन्द्रपुच्छे	...	9
पवमाने		...	11

आरुणे पर्वाणि 3—तत्र—

प्रथमे	... (खण्डाः)	7
द्वितीये	... ...	7
तृतीये	... ...	8
शुक्रिये	... ...	3
आहत्य प्रकृतिखण्डानि		84
सामसंख्या	... ...	1,446

ऊहे विंशतिसङ्ख्यानियमः । दशरात्रे विंशाः संवत्सरादिषु एवमेव विंशतिसङ्ख्याकाः सामनियमाः ।

रहस्ये दशाकसङ्ख्याः । प्रतिदशकं दशसामानीति संख्यानियमः ।

ऊहे विंशाः 48; सामानि 960.

रहस्ये दशकाः 20; सामानि 200.

पूर्वार्चिकतः उत्पन्नानि प्रकृतिसामानि । उत्तरार्चिकतः उत्पन्नानि ऊहसामानि रहस्यसामानि च.

The Saṁhita text of the Sāmavēda consists of two parts, the Pūrvaṛk and the Uttaraṛk. The verses of the former are classified under the five following heads:—

1. आग्नेयम्. Treating of the God of Fire.

2. ऐन्द्रम्. Treating of Indra, the God of Rain. It includes the portions subsequent to the Āgnēya, viz., Bahusāmi, the Ēkasāmi, the Bṛhatī, the Triṣṭup, the Anuṣṭup and the Indrapuccha.

3. पवमानम्. Of the God of Wind.

4. आरुणम्
5. शुक्रियम्
Of the Supreme God, so named because these verses were proclaimed to the world by Aruṇa, the God of Dawn and by Śukra, the preceptor of the Asuras, respectively.

The text or ṛk has marks indicating the mode of reciting the hymns; and when the verses are chanted, they are called Sāmāni. The book of Sāmans belonging to the Pūrvaṛk is called Prakṛti; those belonging to the Uttaraṛk constitute Ūha and Rahasya. The peculiarity of the Uttaraṛk is that, generally, three verses are grouped together and form one ṛk; and the first of them occurs in the Pūrvaṛk; and this group of verses is chanted in various ways

with the Sāman so occurring in the Prakṛti. Hence the Sāmans of the Pūrvaṛk are called Prakṛti. The Ūha contains the Sāmans of those Ṛcas which occur in Āgnēya, Aindra and Pavamāna of the Pūrvaṛk, while the Ṛcas of the Rahasya are taken from the Āruṇa and the Śukriya. At the end of the Pūrvark, comes the Mahānāmnī, which is considered by some as a part of the Pūrvaṛcas and by others as a separate work. The Sāmans relating to it are called Śakvarī, so named after the kind of Sāman in which it is usually sung.

The Uttarark consists of 21 Adhyāyas on the whole. The Sāmans of Ūha and Rahasya are each divided into the following sections according to their subject matter:—

1. दशरात्रः	5. सत्रम्
2. संवत्सरः	6. प्रायश्चित्तम्
3. ऐकाहः	7. क्षुद्रः
4. अहीनः	

The Gānas are collections of hymns arranged in a particular way and set to music. The Gēyagānas and the Āraṇyagānas claim a great antiquity (Burnell's Sāma Brahm., XXXI, and Ārṣ Brahm., p. XV) According to Weber, the Grāmagēyagānas are erroneously called Vēyagānas. In the Grantha edition printed in Southern India by a learned Chandōga scholar, Kṛṣṇasvāmi Śrautin, the Pūrvārcika set to music is called Vēyagāna, as is indicated by the colophon इति वेयगानम् समाप्तम् ॥

Th. Benfey has published the two Ārcikas of the Sāma Saṁhita (1848), and Satyavrata Samāśramin, the two Ārcikas and the Gānas with the commentary of Sāyaṇa in the Bibl. Ind., in five volumes (1874–78). The Saṁhita has been translated into English by Rev. J. Steevenson, London, 1842.

The recitation of the Sāmavēda is of two kinds. One is simple and applies to the mere Sūktās or hymns which are taken from the Ṛgvēda generally, and adopts three Svarās, the Udātta, the

Anudātta, and the Svarita, which occur in the Rgvēda and the Yajurvēda. The pronunciation of these Svarās among the Brāhmans of the Sāmavēda is quite different from that prevailing among the Brāhmans of the other Vēdas and appears to me more original and scientific. The Udātta is high and emphasised, and the Anudātta is low, while the Svarita occupies a somewhat middling position. Apart from the hymns which are metrical, there are lists of words which are unconnected with each other and are pronounced with the above Svarās. In these separate words and also in the metrical hymns, differences are met with in regard to the position of the Svarās. For instance, we have the hymn,

अग्निं दूतं वृणीमहे

accented in the Rgvēda in the following manner:—

अग्निं दूतं वृणीमहे होतारं विश्ववेदसम् ।

अस्य यज्ञस्य सुक्रतुम् ॥

In the simple text of the Sāmavēda it is accented in the following manner:—

1 2 3 1 2 3 1 2 3 1 2

अग्निं दूतं वृणीमहे होतारं विश्ववेदसम् ।

1 2 3 1 2 3 1 2

अस्य यज्ञस्य सुक्रतुम् ॥

Now, if we compare the marks of the accents, we see that the figures 1, 2 and 3 stand for the Udātta, Svarita and the Anudātta, respectively. But in the word अग्निम् the second syllable is accented in the Rgvēda, while there is no accent (the Udātta) in the word in the Sāmavēda. Again, the word अस्य has the accent on the second syllable in the Rgvēda, but none in the Sāmavēda. The same kind of difference is seen between the Pada texts of the Rgvēda and the Sāmavēda.

सप्त । त्वा । हरितः । रथे । वहन्ति । देव । सूर्य । शोचिष्केशम् ।
शोचिः । केशं । विचक्षण । वि । चक्षण ॥ End of the Āraṇya Padapātha, MS. No. 62, noticed in the Descriptive Catalogue of the Sanskrit Manuscripts in the Library of the Sanskrit College, Calcutta.

सप्त । त्वा । हरितः । रथे । वहन्ति । देव सूर्य । शोचिः केशम् । विचक्षण ।

Ṛgvēda, I 50, 8.

The musical chanting of the Sāmavēda is far more elaborate and complicate than the artificial mode of the recitation of the Ṛg-vēda and the Yajurvēda. There are seven notes, which are called Kruṣṭa, Prathama, Dvitiya, Tritiya, Caturtha, Pañcama and Ṣaṣṭha; the last two are also called Mandra and Anusvārya respectively. They correspond to the notes of the gamut of Hindu music in the following way:—

Sāmavēda.	Hindu music.	
Prathama ..	.. Madhyama ..	.. ma.
Dvitiya ..	.. Gāndhāra ..	.. ga.
Tṛtiya ..	.. Ṛṣabha ..	.. ri.
Caturtha ..	.. Ṣaḍja ..	.. sa.
Pañcama ..	.. Dhaivata ..	.. dha.
Ṣaṣṭha ..	.. Niṣāda ..	.. ni.
Saptama ..	.. Pañcama ..	.. pa.

This identification is made according to a passage occurring in the Nāradaśikṣā which is as follows:—

यः सामगानां प्रथमः स वेणोर्मध्यमः स्मृतः ॥
योऽसौ द्वितीयो गान्धारः तृतीयस्त्वृषभः स्मृतः ॥
चतुर्थः षड्ज इत्याहुः पञ्चमो धैवतो भवेत् ।
षष्ठो निषादो विज्ञेयः सप्तमः पञ्चमः स्मृतः ॥

Nāradaśikṣā.

The notes of the Sâmavêda and the corresponding notes of the Hindu music are identical with the notes of the English music as shown below :—

1 — 2 — 3 — 4 — 5 — 6 — 7	Sâmavêda.
म - ग - रि - स - ध - नि - प	Hindu music.
f e d c a b g	English music.

From the way in which the hymns of the Sâma are sung, it appears clearly that *e* is flat. As far as I can ascertain, *b* is also flat. The methods of singing the Sâmavêda are different in different countries, and none of them agree with the figures which are uniformly inserted over the vowels to indicate the notes with which they are to be sung. There is a uniformity in the use of these symbols of notes in all the countries; and this method of notation has been handed down to us from a remote period.

To give a musical idea of the chanting of the Sâmavêda, as it ought to be, I give here the first hymn अग्न आयाहि in the Vêdic and musical notations.

ओ ग्ना इ । आ या ही इ वो इ तो या आ इ । तो या आ इ ।

सा सा स । गा गा ग रि मा म मा मा गा ग । मा मा गा म

e e e e e e d f f f f e e f f e e

गृ णा नो ह । व्य दा तो या आ इ । तो या आ इ । ना इ

मा म गा ग । ग मा मा मा गा ग । मा मा गा ग । मा म

f f e e e f f f e e f f e e f f

हो ता सा आ आ। त्वा आ इ वा आ आ आ

गा मा मा गा री। मा गा ग री गा री सा

e f f e d f e e d e d e

औ हो वा। हीं इ इ इ षि॥

धा धा धा। री गा री सा धा॥

a a a d e d e a

The sixth note of the Sāmavēda, which, as already explained, corresponds to *b* flat, or Kaisiki Nisada, and the seventh which corresponds to *g*, or Pañcama, occur very rarely. So, omitting these two sounds, I may say that the melody of the Sāmavēda is uniform and may be identified with the Raga, called Ābhōgi, which is a derivative Raga referred to the original Kharaharapriya, and whose notes are स रि ग म ध स.

The above hymn अग्न आयाहि is given in the English notation in Dr. Burnell's edition of the Ārṣ. Brāham. introduction, pp. XLV.

No. 41. सामवेदसंहिता ऋक्पाठः.
SĀMAVĒDASAṀHITĀ ṚKPĀṬHAḤ.

Substance, palm-leaf. Size, 13¾ × 1¼ inches. Pages, 168. Lines, 9 on a page. Character, Grantha. Appearance, old. Injured.

Contains the whole of the Pūrvaṛk and 14 Adhyāyas of the Uttaraṛk. At the end of the Pūrvaṛk, the codex contains the

Mahānāmni which is found at the end of the Pūrvaṛk portion in some manuscripts and not in others.

In this manuscript the hymns are accented by putting the mark • for the Udātta and the mark ⌣ for the Svarita in some places, and leaving the Anudātta unmarked.

Beginning of the Pūrvaṛk:

अॅग्न आं या हि वीतये। गृणानो हव्यंदातये। नि हॊता सत्सि बर्हिषि ॥

End:

सप्त त्वा हरितो रथे वंहन्ति देव सूर्य । शोचिष्केशं विचक्षण ।
ख - 9 ॥ च - 4 ॥ या - 60 ॥ धौ ॥ पश्चमः खण्डः ॥
आरुणं समाप्तम् ॥

Beginning of the Mahānāmni :

विदा मघवन् विदॊ गातुमनुशंसिषो दिशः ॥

End:

शूरो यो गॊषु गच्छति सखा सुशेवो अद्वयुः। महानाम्नी समाप्ता ॥ हरिः ओम् ॥

Beginning of the Uttarark :

उपास्मै गायता नरः पवमानायेन्दवे। अभी देवां इयक्षते।

End:

स्तोता स्यां तव शर्मणि उदग्ने शुचयस्तव। शुका भ्राजन्त ईरते ॥ दव ज्योतींष्यर्चयः . . . . ॥

इति चतुर्दशोऽध्यायः ॥

The following list of the Ṛṣis who composed the Sāmans, which was prepared from the Madras Grantha edition, is given below on account of the philological and historical importance which the names possess, as has been done under the Ṛgvēda.

खण्डः	साम.
आग्नेये प्रथमखण्डे–	
1. गौतमः	1
कश्यपः	1
गौतमः	1
सुपर्णः	1
विश्वमनाः / बृहद्भरद्वाजो वा ...	1
श्रुतर्षिः	3
उशना	1
उशना	1
शिरीषः उशना वा- ...	1
इन्द्रः	2
साकमश्वः शुनश्शेफः	2
वत्सः काण्वः ...	2
आग्निः	1
सुमित्रो वध्र्यश्वः / वाध्र्यश्वः अनूपो वा	1

खण्डः	साम.
2. अग्निः	1
विश्वमनाः	1
श्वाग्निः	1
श्रुष्टः	1
विश्वामित्रः	1
अग्निः	2
मरुतः	1
भृगुः / शुनश्शेफो वा ...	2
इन्द्रः	1
अग्निः और्वः वैश्वारयो वा-	2
अत्रिः	1
प्रजापतिः	1
3. सिन्धुक्षित्	3
अग्निः	2
वामदेवः	1
यमः	2

ऋषयः	साम.
अग्निः	2
त्रिश्वमनाः	1
अग्निः	1
सोमः	1
गोपवनः	1
सूर्यः	2
वसुरोचिः सूर्यवर्चाः वसुरोचिः पारावति वाँ काशीतो वा कापोतो वा वासुमन्दो वा	2
गौतमः गौः अङ्गिरसो वा ...	2
4. भरद्वाजः	2
श्रुष्टिगुः	1
अग्निः वैश्वानरः भरद्वाजो वा ...	1
कृतयशाः	1
नृमेधाः कृतवेशो वा...	1
कृतवेशः	1
भरद्वाजः	2
उरुः आङ्गिरसः ...	1

ऋषयः	साम.
गौतमः	2
मेण्डुः जामदग्न्यः ...	2
भरद्वाजः	1
गौतमः	2
अग्निः	2
अग्निः	2
दीर्घश्रवाः	1
5. अग्निः	2
गातमैः	2
देवराजः	1
गाथिन् कौशिकः ...	1
बृहदुक्थः	2
पुरुमीढः	1
कर्णश्रवाः प्रस्कण्वो वा	1
दिवोदासः	1
सुक्रतुः	1
कण्वः	2
मनुः	2
6. अग्निः	1
बृहस्पतिः	1
वसिष्ठः	1

खण्डः	साम.
त्रिष्पर्धाः आङ्गिरसः ...	1
एतवाग्निग्निः	1
मनः	1
अग्निः वसिष्ठो वा ...	1
वारुणः	2
वाम्रः वैश्वानसः आर्नागो वा दानवः	1
7. श्यावाश्वः	1
ऋजुः	2
यमः	1
अग्निः कुत्सो वा यज्ञसारथिर्वा ...	1
अग्निर्वैश्वानरः ...	2
इटन्वान्	2
वामदेवः	1
विश्वज्योतिः... ...	2
यमः	2
च्यवनः, शिखण्डी, इन्वकः, वसिष्ठः, प्रजापतिर्वा	2
8. प्रजापतिः	1
शुक्रः	1

खण्डः	साम.
पूषा	1
कुत्सः	1
कश्यपः	2
घृताचिः आङ्गिरसः ...	1
भरद्वाजः	1
अग्निः वैश्वानरः अत्रिर्वा	1
9. पथः	2
अग्निः	1
यमः	1
अग्निः	1
बृहतः कौमुदः ...	1
अग्निः	3
प्रजापतिः अत्रिर्वा ...	2
श्रुतर्वा	1
इन्द्रः कश्यपो वा ...	1
10. बृहस्पतिः	1
अङ्गिराः यमो वा ...	1
असितः	2
त्वष्टा	1
अगस्त्यः	1
मनुः	1

खण्डः		साम.
11.	तोदः	2
	दीर्घतमाः	3
	श्यावाश्वः	2
	प्रजापतिः	5
	त्वष्टा	1
	अदितिः	1
	वृकजम्भः	1
	अगस्त्यः	1
	सोमक्रतुः	1
	अगस्त्यः	1
12.	इन्द्रः वसिष्ठो वा ...	2
	इन्द्रः वसिष्ठो वा असितः	1
	इन्द्रः वसिष्ठो वा ...	1
	भरद्वाजः	1
	सुभरिः	3
	पक्थः सौभरः ...	2
	देवानीकः	1
	साधिः गौतमो वा ...	1
	जमदग्निः	1
	अगस्त्यः	1

आग्नेयं पर्व समाप्तम् ॥

अथैन्द्रे पर्वणि (बहुसामि).

खण्डः		साम.
1.	रुद्रः	2
	मृगयुः	2
	अश्वः	1
	इटन्वान्	2
	श्रुतकक्षः	2
	तन्वः पार्थः	1
	दावसुः आङ्गिरसः ...	1
	वसिष्ठः	1
	इडा	1
	शर्यातिः	3
	इन्द्राणी	1
	गौषूक्तिः	1
	आश्वसूक्तिः	1
	गौरीवितिः	1
	गरः	3
2.	सुपर्णः	3
	शकलः	1
	अभरद्वसुः	2
	तन्वः	2
	इन्द्रः विश्वामित्रो वा...	2
	इन्द्राणी	2
	इन्द्रः	1

खण्डः		साम
	द्यतः मारुतः	1
	भरद्वाजः	1
	मरुतः	1
	भरद्वाजः	2
	इध्मवाहः	3
	अहिः पैत्वः	1
3.	इषः	1
	पूषा	1
	मरुतः सिन्धुर्वा	1
	हविष्मान्	2
	हविष्कृत्	2
	कक्षीवान्	1
	उषः	1
	भरद्वाजः	2
	भरद्वाजः ऋषभः सिन्धुक्षिद्वा	3
	शाक्यः	2
	वृषन्वरः	2
	कुत्सः	2
4.	उपगुः	2
	त्वष्टा	3
	पषा	2
	श्यावाश्वः	2
	प्रजापतिः	2
	अप्सरसः	1
	प्रजापतिः	1
	वाजदावर्यः	1
	सोमः पूषा	1
5.	वीतहव्यः	3
	शाक्यः गौरीविनिर्वा	6
	कण्वः	2
	गौरीवितिः	2
	श्रुतकक्षः	1
	सुमित्रः	2
	दिवोदासः	1
	शाक्वरवर्णः	1
	रेणुः	1
	वीङ्कः	1
	उदलः	1
	ऋषभः	3
	कुत्सः	2
	सुमेधाः	3
	देवातिथिः	1

खण्डः

6. मधुच्छन्दाः 1
क्रौञ्चः 1
प्रजापतिः 1
वम्रः 3
गौरीवितिः 2
अकूपारः 2
धूः 2
गौरीवितिः 1
वाक् 2
वामदेवः 1
इन्द्रः 2
वामदेवः 1
आश्विनौ 1
गोतमः 1
अश्विनौ 1

बहुसामि समाप्तम् ॥

एकसामि—

1. त्वष्टा 1
गोधा 1
सविता 1
उषा 1
त्वष्टा 2
पूषा 1

खण्डः

इन्द्रः 3
शुनश्शेफः च्यवनो वा 1
कारीतिः 1

2. सुमित्रः 1
श्यावाश्वः 2
शिखण्डिः 1
वीतहव्यः 1
भरद्वाजः 1
अरुणः वैतहव्यः ... 1
सुभरिः 1
पष्ठवाट् 1
साकमश्वः 1

3. यमः 1
अङ्गिरसः 1
विरूपः 1
असितः 1
यमः 1
सुमित्रः 2
इन्द्रः 1
त्वष्टा 1
पूषा 1
इन्द्राणी 1

ऋषयः

4.	श्यावाश्वः	1
	विरूपः	1
	सुमित्रः कुत्सो वा	1
	तुग्रः	1
	श्रुतः	1
	अभीशुः	1
	पूषा	1
	इन्द्रः	1
	सुमित्रः	2
5.	कुत्सः	2
	उषा	1
	भरद्वाजः	1
	कुत्सः	1
	उषा	1
	मित्रावरुणौ	1
	ऋनवः	1
	विष्णुः	1
6.	कुत्सः	1
	कश्यपः	1
	बृहदुक्थः	2
	कुत्सः	3
	ऊर्ध्वसद्मा	2

ऋषयः

उदलः अर्भीपादः	1
अमहीयुः	1

एकसामि समाप्तम् ॥

बृहती—

1.	भरद्वाजः	4
	सन्नतिः	2
	श्यितः	1
	प्रजापतिः	1
	अभीवर्तः आङ्गिरसः	1
	भगः	1
	इन्द्रः	1
	नोधाः	1
	लुशः	2
	धानाकः	2
	कलिः	3
	इषिरः	2
	गोश्रृङ्गः	2
	प्रजापतिः	1
	जमदग्निः	2
	कुल्मलबर्हिः	2
	वसिष्ठः	2
	मेधातिथिः देवातिथिर्वा	1

खण्डः

2. वैखानसः 1
पुरुहन्मा 1
सत्यः 1
भरद्वाजः 1
भरद्वाजः कण्वो वा ... 1
भरद्वाजः 2
वम्रः 3
अग्निः 1
इन्द्रः 1
मधः 2
इन्द्रः विरूपो वा ... 2
सुकक्षुक् 1
अत्रिः वसिष्ठो वा ... 3
वसिष्ठः अत्रिर्वा ... 3
गोतमः गौराङ्गिरसो वा 2

---

3. इन्द्रः 3
वम्रः 3
वरुणः 3
प्रजापतिः 1
मरुतः 1
संश्रवस्, विश्रवस्, सत्यश्रवस्, श्रवस् } इन्द्रो वा 4

खण्डः

वम्रः 2
वसिष्ठः 1
खपसिः माङ्गिगः ... 2
कण्वः 1
विष्टम्भः 1
श्रुष्टीगुः 1

---

4. इन्द्रः 1
हिगत् 2
कृतयशाः कृतवेशो वा 1
इन्द्रः 1
(प्रजापतिः) 1
वम्रः अश्लीलो वा ... 1
वसिष्ठः 3
प्रजापतिः 1
इन्द्रः 3
वसिष्ठः 3

---

5. पुरुहन्मा 1
प्रकर्षः 1
इन्द्रः 1
कवषः 2
सूर्यः 1
अनूपः 2

खण्डः

	विरूपः ...	... 1
	नीपातिथिः ...	... 2
	बृहत् कौमुदः	... 2
	वाक् ...	... 1
	वम्रः ...	... 2
6.	गौरीवितिः ...	... 2
	अत्रिः ...	... 2
	गौरीवितिः ...	... 2
	वामदेवः ...	... 1
	अश्विनौ ...	... 1
	वसिष्ठः ...	... 3
	सुभरिः ...	... 2
	काण्वः ...	... 1
	प्रजापतिः ...	... 2
	इन्द्राणी ...	... 1
7.	सुभरिः ...	... 1
	गृत्समदः ...	... 1
	वाक् ...	... 1
	बृहदुक्थः ...	... 1
	नीपातिथिः वाम्वा	... 1
	तुरश्रवाः ...	... 1
	त्वाष्ट्री ...	... 1
	अदितिः ...	... 1

खण्डः

	अजीगर्तिः ...	... 1
	मधुच्छन्दाः ...	... 1
8.	उषा ...	... 1
	अश्विनौ ...	... 3
	सोमः ...	... 1
	अजमायुः ...	... 1
	प्रियमेधाः समुद्रः	... 1
	इन्द्रः वसिष्ठो वा	... 1
	विश्वेदेवाः ...	... 1
	अथर्वा ...	... 1

बृहती समाप्ता ॥

त्रिष्टुप्—

1.	प्रकर्षः ...	... 1
	वसिष्ठः ...	... 1
	गृत्समदः ...	... 2
	उरुक्षयः ...	... 2
	पृथोः ...	... 2
	सुपर्णः ...	... 2
	वत्सप्रिः (भः)	... 3
	गौरावितः ...	... 1
	विदन्वान् यमो वा	... 1

खण्डः

	यमः	1
	ऋतः जज्ञानः ब्राह्मो वा	2
	इन्द्रः	1
2.	इन्द्रः	2
	स्यूमरश्मिः	2
	द्युतानः मारुतः, पृषत् मारुतो वा ...	2
	सोमः	2
	इन्द्रः	2
	भूष्टिमान् सूर्यवर्चाः ...	2
	वसिष्ठः कश्यपो वा ...	2
	भरद्वाजः	1
	विश्वेदेवाः	1
	अथर्वा	1
3.	तार्क्ष्यः अदितिर्वा ...	2
	इन्द्रः	1
	वृत्रतुरे वा यज्ञतुरः ...	1
	पृषत् मारुतः ...	2
	अत्रिः	1

खण्डः

	गृत्समदः गौतमो वा ...	2
	विश्वामित्रः	1
	सविता *	6
	विरूपः	1
	अमहीयुः	1

त्रिष्टुप्समाप्ता ॥

अनुष्टुप्

1.	शिखण्डी		2
	विश्वेदेवाः		1
	शिखण्डी		3
	अष्टादंष्ट्रः		2
	विश्वामित्रः		2
	वसिष्ठः	इन्द्रो वा	1
	गौतमः	इन्द्रो वा	1
	वसिष्ठः	इन्द्रो वा	2
	गृत्समदः वसिष्ठो वा...		2
	गृत्समदः वसिष्ठो वा अकूपारो वा ...		1
	गृत्समदः वसिष्ठो वा...		1

* According to the Grantha manuscript printed at Madras, there are only 13 Sāmans in this Khaṇḍa, whereas according to the Arṣeyabrāhmaṇa (p. 39 of Dr. Burnell's edition) there are 18 with five additional Ṛṣis. The Madras manuscript has only 3 Sāmans for the Ṛṣi सविता and completes the Khaṇḍa.

खण्डः

तिरश्री आङ्गिरसः ... 2
विश्वामित्रः 1
कण्वः 2
विश्वामित्रः 1
इन्द्रः 2
गोतमः 2

---

2. कुल्मलबर्हिः ... 2
इन्द्रः आङ्गिरसो वा ... 1
शाकपूतः ... 1
कुल्मलबर्हिः ... 2
प्रजापतिः 1
उषा 1
भरद्वाजः 1
अग्निः 1
मरुतः मधुच्छन्दा वा ... 1

---

3. वामदेवः 1
कश्यपः अप्सरा वा ... 1
प्रियमेधाः 1
बृहदुक्थः 1
अग्निः वैश्वानरः ... 2
शाकपूतिः (शाकपूतः) 2
वरुणानी 1
उषा 1

खण्डः

शुचिः 1
ऋक् 1
साम 1

---

4. त्रिशोकः 1
शिखण्डी 2
अत्रिः 2
सावेतसः 2
शिरीपः 2
इन्द्रः वसिष्ठो वा ... 6
बृहदुक्थः 1
त्रसदस्युः 2
सोमः सुभरिर्वा ... 1
सुभरिः 1
वरुणः द्यावापृथिव्यौ वा 2
इन्द्रः 1
विरूपः च्यवनो वा ... 1

अनुष्टुप्समाप्ता ॥

इन्द्रपुच्छमारम्भः—

1. इन्द्रः } 1
इन्द्रः } वसिष्ठो वा ... 1
कुत्सः } 1

खण्डः		
	दिवोदासः	2
	प्रहितः	2
	हरिवर्णः	4
	त्रितः	4
	आङ्गिरसो वा ...	1
	सुरावसः } प्ररावसः } ...	1
	मरुतः आङ्गिरसो वा ...	1
	विश्वमनाः	1
	सुमित्रः	3
	त्रिककुप्	3
	उरुणोरन्ध्रः	3
2.	प्रजापतिः	3
	दिवोदासः	4
	इन्द्रः आङ्गिरसो वा ...	2
	यमः	1
	प्रजापतिः	1
	भरद्वाजः	1
	आदित्यः	1
	इन्द्रः सहोदीर्घतमा वा वसिष्ठो वा प्रजापतिर्वा	2

खण्डः		
3.	इन्द्रः	1
	शर्करः	2
	बृहत्	1
	सूयवसः	3
	मरुतः	2
	इन्द्रः वसिष्ठो वा ...	2
	वायुः ऐपिरः मैत्रमेणो वा	3
	प्रजापतिः	2
	सौभरः पक्थः सौभरिर्वा पथो वा सुभ्रुर्वा ...	2
4.	यमः	1
	गृत्समदः	2
	अभीकः	2
	अभीशुः	2
	बृहद्गिरिः	3
	इन्द्रः	1
	कश्यपः यमो वा ...	1
	मरुतः	1
	यमः	2
	त्रितः	3
	सुपर्णः	2
	लुशः	1

खण्डः

5. इन्द्रः श्रुतो वा श्रुम्मतो वा 2
अङ्गिरसः 2
सत्यश्रवाः वार्यः ... 1
पूषा 1
उषा 1
लुशः यमो वा ... 1
अङ्गिरसः 1
अंहोमुक् गौः आङ्गिरसो वा... ... 1

6. इन्द्रः वसिष्ठो वा ... 2
सुहविः 3
बकः 3
प्रजापतिः 4
भगः 1
वाजिनः 1
प्रजापतिः 3
अश्वः इटन्वान् वा ... 2
वाजिनः 1
आदित्याः 1

7. इन्द्रः वसिष्ठो वा ... 2
वसुमन्दः 2

खण्डः

कवषः 3
प्रजापतिः 4
वाक् 2
मधुच्छन्दाः... ... 1
मरुतः 1
उद्वंशः 1

8. घूः 2
प्रजापतिः 1
विश्वामित्रः 1
प्रजापतिः 1
विश्वामित्रः 1
प्रजापतिः 4
उषा 1
भरद्वाजः 1
इन्द्रः 1
भारद्वाजः 1
इषः 1
इन्द्रः वसिष्ठो वा प्रजापतिर्वा विड्वा ... 1

9. प्रजापतिः 1
गौः आङ्गिरसः ... 2
प्रजापतिः 1

खण्ड:

प्रजापतिः 1
यज्ञतुरः 1
एवयामरुत् 1
भरद्वाजः तिन्धुक्षिद्वा... 3
सविता 1
भरद्वाजः परुच्छेपो वा 2
अग्निः वैश्वानरः बृहस्पतिर्वा 2
इषः 1

इन्द्रपुच्छं समाप्तम् ॥

पवमानप्रारम्भः—

1. अजिगः 1
अभीकः 1
ऋषभः 1
अभीकः आङ्गिरसः ... 1
बभ्रुः 2
इन्द्राणी 1
शिशुः 2
प्रजापतिः 2
इन्द्राणी 1
अमहीयुः 1
अजिगः 1
सुरूपः 2

खण्ड:

जमदग्निः 2
संहितः 1
वसिष्ठः 1
जमदग्निः 1
संहितः 1
सोमः 2
आशुभृगुः 1
विश्वेदेवाः 2
इन्द्राणी 2
शुक्राश्वः 2
अत्रिः 1
सोमः 1
प्रजापतिः 1
सोमः 1
अत्रिः 1
प्रजापतिः 1
विष्टम्भः 2
पष्ठवाट् 2
विष्टम्भः 1
पष्ठवाट् 1
प्रजापतिः 1
इन्द्रः 1
विश्वेदेवाः 2
अग्निः 2

खण्डः		
	विश्वेदेवाः	1
	अग्निः	1
	शिशुः	4
	च्यवनः	4
	प्रजापतिः	2
	विद्न्वान्	4
	राजिः आङ्गिरसः ...	2
	ऊर्णायुः	2
2.	सुभरः सुभ्वर्वा ...	2
	इन्द्रः	3
	बभ्रुः कौम्भ्यः ...	3
	बभ्रुः कार्तवेशः ...	3
	शम्मद् इटन्वान्वा ...	2
	वसिष्ठः	2
	मरुतः	3
	उशना	1
3.	यमः	3
	अङ्कृतिः वैरूपः ...	1
	उशना	2
	सोमः	1
	कृष्णः	2
	सोमः } विश्वेदेवाः वा {	1
	सूर्यः }	1
खण्डः		
	इन्द्रः	1
	सोमः	3
	भरद्वाजः	1
4.	वृषाहरिः	1
	वृशः	3
	इन्द्रः	2
	तरन्तः विदद्श्विः ...	1
	सोमः	1
	सूर्यः	1
	दृढच्युत्	3
	इन्द्रः	1
	इध्मः	1
	श्यावाश्वः	1
	अयास्योमः सोमो वा ...	1
	अग्निः	1
	अयास्यः	2
	भरद्वाजः	1
5.	अयास्यः	1
	मण्डुः	1
	वसिष्ठः	1
	सोमः वसिष्ठो वा ...	1
	अयास्यः	1

खण्डः	
मण्डुः	1
प्रजापतिः	1
अयास्यः	1
कण्वः	1
अयास्यः	1
प्रजापतिः	1
जमदग्निः	2
वसिष्ठः	1
रुरुः अग्निः	1
इन्द्रः युधाजिः आङ्गिरसो वा विश्वामित्रः युधाजिर्वा	1
इन्द्रः वसिष्ठो वा ...	2
भरद्वाजः	2
अभीशुः	2
मण्डुः	2
अङ्गिरसः	2
वेणुः	1
सोमक्रतुः मण्डुर्वा ...	1
प्रजापतिः	1
कश्यपः	1
आङ्गिरसः	2
रुरुः	1
युधाजिः	1
अश्वः	4

खण्डः	
अग्निः कुत्सो वा ...	1
अग्निः वैश्वानरः ...	2
वामदेवः	1
अङ्गिरसः	2
सोमः	6
विष्णुः	2
अङ्गिरसः	3
उक्षोरन्ध्रः	3
अग्निः	3
वभ्रश्चश्वो वा उक्षोरन्ध्रो वा ...	1
प्रजापतिः	1
विश्वेदेवाः	2
इन्द्रः	2
अङ्गिरसः	1
इन्द्रः	3
सोमः	2
अङ्गिरसः	1
सोमः	2
आदित्यः	1

6.	उशना	5
	वराहः	4

खण्डः		
	अङ्गिरसः	3
	सामसुराः	2
	वेणुः	2
	गोतमः	2
	अगस्त्यः	2
	इन्द्रः	2
	वसिष्ठः	9
	वसिष्ठः	2
	व्यश्वः	1
	सोमः	2
	इषः	1
	मधुच्छन्दाः	1
7.	कुत्सः	3
	विश्वज्योतिः ...	3
	वाक्	2
	दशस्पतिः	2
	कश्यपः	1
	दशस्पतिः	4
	श्रुष्टिः आङ्गिरसः ...	3
	अत्रिः	1
	वसिष्ठः	1
	आपः	1
8.	नकुलः, वामदेवः ...	2
	कृतयशाः कृतवेशो वा	1
	ऊर्ध्वसद्मा	1
	श्यावाश्वः	1
	अन्धीगुः	1
	कुह्	3
	त्वाष्ट्री	2
	वसिष्ठः	1
	त्वाष्ट्रयः	1
	वसिष्ठः	1
	त्वाष्ट्रयः	2
	वसिष्ठः	1
	कुह्	2
	सोमः	3
	कुह्	1
	सोमः	1
	अङ्गिरसः	3
	गृत्समदः	4
	अकूपारः	1
	विरूपः नृगो वा ...	1
9.	कविः	1
	वानसनिः	2

खण्डः

वानजित्	... ...	2
कविः	... ...	1
भृगुः	... ...	1
अङ्गिरसः	... ...	2
सामराजः	... ...	2
सामा	... ...	1
वसिष्ठः	... ...	1
लुशः	... ...	2
भृगुः	... ...	1
विरूपः	... ...	1
यमः	... ...	1
दासशिराः	... ...	2
यमः	... ...	3
मरुतः	... ...	1
इन्द्रः	... ...	1
वायुः	... ...	1
यमः	... ...	3
मरुतः	... ...	1
अव्रतः कक्षीवान्	...	1
व्यव्रतः कक्षीवान्	...	1
समव्रतः कक्षीवान्	...	1
आदित्यः	... ...	2

10. वसिष्ठः	... ...	2
वसिष्ठः	... ...	2

खण्डः

पुष्कलः	... ...	1
इषिरः	... ...	5
शुक्तिः	... ...	5
कर्णश्रवाः	... ...	3
वाक्	... ...	2
इन्द्रः	... ...	2
मरुतः	... ...	1
प्रजापतिः	... ...	2
इन्द्रः	... ...	2
श्रुतः	... ...	2
प्रजापतिः	... ...	2
सोमः	... ...	7
भरद्वाजः	... ...	1

11. वसिष्ठः	... ...	1
देवाः	... ...	2
वसिष्ठः	... ...	1
देवाः	... ...	1
इषिरः	... ...	4
कर्णश्रवाः	... ...	3
वाक्	... ...	3
कुल्मलबर्हिः	...	2
प्रजापतिः	... ...	1

खण्डः

कुल्मलबर्हिः	...	3
भरद्वाजः ...	...	2
सोमः ...	...	3
शीतोष्मः ...	...	4
देवाः ...	...	2
सोमः ...	...	3

पवमानं समाप्तम् ॥

अथारण्यकपर्वः ॥

प्रथमपर्व—

1. विरूपः प्रजापतिः	...	8
प्रजापतिः ...	...	2
देवाः ...	...	2
प्रजापतिः ...	...	2

2. वरुणः ...	...	1
प्रजापतिः ...	...	1
वरुणः ...	...	2
अङ्गिराः ...	...	2
बृहस्पतिः ...	...	1
भरद्वाजः ...	...	1
अथर्वा ...	...	1

खण्डः

नरद्वसुः ...	...	1
वामदेवः ...	...	2
भरद्वाजः ...	...	1

3. वसिष्ठः ...	...	1
जमदग्निः ...	...	1
त्वाशिराः ...	...	1
दीर्घतमाः ...	...	1
मरुतः ...	...	2
अग्निः ...	...	1
प्रजापतिः ...	...	1
इन्द्रः ...	...	2
अर्कः ...	...	2
वरुणः गौतमश्च	...	1
प्रजापतिः ...	...	2

4. अग्निः वैश्वानरः	...	3
रुद्रः ...	...	4
इन्द्रः ...	...	1
इन्द्रः ...	...	1
प्रजापतिः ...	...	1
गौतमः ...	...	1
विश्वामित्रः ...	...	1
इन्द्राग्नी वा ...	...	1

खण्डः

5.	अग्निः	1
	पृथिवी	1
	वायुः	1
	अन्तरिक्षः	1
	आदित्यः	1
	द्यौः	1
	आपः	1
	समुद्रः	1
	मण्डुः	2
6	प्रजापतिः	8
	शाकरवर्णः	1
	प्रजापतिः	1
	वसिष्ठः	1
	जमदग्निः	1
7.	शर्वः	2
	रुद्रः	3
	अग्निः	2
	क्षुरः	2
	मृत्युः	1
	वामदेवः	1
	इन्द्रः	1

खण्डः

	अग्निः	1
	प्रजापतिः	2

प्रथमपर्व समाप्तम् ॥

द्वितीयपर्व—

1.	वसिष्ठः	2
	इन्द्रः	2
	प्रजापतिः	2
	इन्द्राणी	2
	बृहस्पतिः इन्द्रो वा ...	2
2.	प्रजापतिः	2
	यमः	2
	प्रजापतिः	5
	वृषाहरिः	3
3.	सुतः	2
	तरःपन्द्रः	2
	तुरश्रवाः	2
	प्रजापतिः	4
4.	प्रजापतिः	4
	रायोवाजः	1
	बृहद्गिरिः	1

खण्डः

	देवाः	1
	ऋधुरश्मिः	1
	प्रजापतिः	2
5.	प्रजापतिर्भुवनः ...	2
	प्रजापतिः	4
	वृकजम्भः	2
	प्रजापतिः	2
6.	प्रजापतिः	2
	यमः	1
	मधुच्छन्दाः	1
	वसिष्ठः	2
	प्रजापतिः	2
7.	वायुः	6
	वायुश्च विष्णुः ...	5
	विष्णुः वायुश्च ...	6

तृतीयपर्व—

1.	वाक	2
	शशः	1
	प्रजापतिः	3
	परमेष्ठी प्राजापत्यः ...	1

खण्डः

	अङ्गिराः	1
	सोमः	2
2.	भरद्वाजः	2
	यमः	1
	अङ्गिरसः	1
	अश्विनौ	2
	गावः	2
	कश्यपः	2
3.	अङ्गिरसः	2
	आपः	2
	अहः } रात्रिः }	2
	विष्णुः	1
	विश्वेदेवाः	1
	वसिष्ठः	2
4.	इन्द्रः	1
	अगस्त्यः	1
	प्रजापतिः	2
	जमदग्निः	2
	इन्द्रः	1
	प्रजापतिः	1
	इन्द्रः	2

खण्डः			
5.	अग्निः	... ...	5
	रुद्रः	... ...	2
	विश्वेदेवाः	... ...	1
	प्रजापतिः	... ...	2
	सोमः	... ...	1
	दीर्घतमाः	... ..	1
6.	पुरुषः	... ...	6
	द्यौः	... ...	1
	अन्तरिक्षः	... ...	1
	पृथिवी	... ...	1
	कश्यपः	... ...	1
7.	दिशः	... ...	10
8.	कश्यपः	... ...	4
	कश्यपः प्रजापतिः	...	1
	कश्यपः इडः	...	1
	कश्यपः गावः	...	2
	कश्यपः प्रजापतिः	...	2

आरण्यकं समाप्तम् ॥

शुक्रियप्रारम्भः ॥

1.	अग्निः	... ...	1
	वायुः	... ...	1

खण्डः			
	वैश्वानरः	... ...	2
	सूर्यः	... ...	2
	वायुः मृत्युर्वा	...	2
	इन्द्रः	... ...	1
	विश्वेदेवाः चित्रदेवाश्च		1
2.	सूर्यः	... ...	3
	इन्द्रः	... ...	1
	मरुतः	... ...	1
	सर्पराजानः	... ...	3
	घर्मः	... ...	1
	इन्द्रः	... ...	1
3.	इन्द्रः	... ...	5
	ऋतवः	.. ...	1
	मित्रावरुणौ	... ...	1
	इन्द्रः	... ...	1
	आदित्यः	.. ...	1

महानाम्नी.

	इन्द्रः	... ...	6

No. 42. सामवेदसंहिता ऋक्पाठः.

SĀMAVĒDASAMHITĀ ṚKPĀṬHAḤ.

Substance, paper. Size, $12\frac{1}{2} \times 8$ inches. Pages, 153. Lines, 18 on a page. Character, Telugu. Appearance, new. In good condition.

The other work contained in this manuscript is Audgatraprayōgaḥ (fol. 82*a*).

Contains the Pūrvaṛk and the Uttaraṛk complete, except the Āraṇa and the Śukriya. No accentuation.

Beginning of the Pūrvaṛk:

अग्न आ याहि वीतये गृणानो हव्यदातये । नि होता सत्सि बर्हिषि ॥

End:

एषस्य धारया सुतो ऽव्यावारेभिः पवते मदिन्तमः । क्रीडन्नूर्मिरपामिव ॥ य उस्रिया अपि या अन्तरश्मनि निर्गा अकृन्तदोजसा । अभि व्रजंतत्निषे गव्यमश्व्यं वर्मीव धृष्णवा रुज ॥ एकादशः खण्डः समाप्तः । पवमानं समाप्तम् ॥

Beginning of the Uttaraṛk:

उपास्मै गायत । नरः पवमानायेन्दवे । अभिदेवाँ इयक्षते ॥

End:

स्वस्ति नस्तार्क्ष्यो अरिष्टनेमिः । स्वस्ति नो बृहस्पतिर्दधातु ॥ एकविंशोऽध्यायः ॥ उत्तरऋक्समाप्ता ॥

उपद्विपवा । अग्न आनो मित्र । . . . . सर्भाम एकविंश एकविंशः ॥

No. 43. सामवेदसंहिता ऋक्पाठः.
SĀMAVĒDASAMHITĀ ṚKPĀṬHAḤ.

Substance, palm-leaf. Size, 14 × 1¼ inches. Pages, 250. Lines, 5 on a page. Character, Grantha. Appearance, old. Slightly injured.

Contains the Pūrvaṛk complete, without Mahānāmni; and the Uttaraṛk.

Beginning of the Pūrvaṛk:

अग्न आयाहि . . . .

End:

शोचिष्ठेशं विचक्षण ॥ 25 ॥ शुक्रियं समाप्तम् ॥

As the order in which the verses of the Uttaraṛk are arranged follows the arrangement of the corresponding Sāmans in Ūha and Rahasya, the opening passage as given in this manuscript differs from that given in No. 41. Only those Ṛcas of the Sāmans of Ūha and Rahasya, which do not occur in the Pūrvaṛk are given here.

Beginning of the Uttaraṛk:

उच्चा ते जातमन्धसः । स न इन्द्राय यज्यवे वरुणाय मरुद्भ्यः । वरिवो वित्परिस्रव ॥ येना विश्वान्यर्य आ द्युम्नानि मानुषाणां । सिषासन्तो वनामहे ॥ . . . .

End:

विट् (वीडु) चिद्यस्य समृतौ प्वयद्वय (श्रुवद्वनेव यत्) स्थिरम् निष्णहमाणो यमते नायते धन्वासहा नायते ।

No. 44. सामवेदसंहिता ऋक्पाठः.
SĀMAVĒDASAMHITĀ ṚKPĀṬHAḤ.

Substance, palm-leaf. Size, 12½ × 1½ inches. Pages, 44. Begins on folio 8a. Lines 8, on a page. Character, Grantha. Condition, injured. Appearance, old.

Contains the first 6 Adhyāyas of the Uttaraṛk. The arrangement of the Ṛcas is not like that of the Sāmans but follows a

different order. The other work in this manuscript is Chachalākṣaraḥ.

No. 45. सामवेदसंहिता ऋक्पाठः.

SĀMAVĒDASAṀHITĀ ṚKPĀṬHAḤ.

Substance, palm-leaf. Size, 15¾ × 1¼ inches. Pages, 42. Lines, 8 on a page. Characters, Kanarese, Nandināgari and Grantha. Injured and old.

Contains the Pūrvark from Āgnēya to the end of Indrapuccha. The last leaf is numbered 29; folios 8 to 12 are lost. This contains also . . . . . Dṛṣṭimantraḥ (Kanarese language) (folio, 25a). Prakṛtichalākṣaraḥ (folio 27a). Chandōgōtsarjanavidhiḥ (folio 31a), a collection of Ross from Prakṛti (folio 38a).

No. 46. सामवेदगानम् प्रकृतिः.

SĀMAVĒDAGĀNAM - PRAKṚTIḤ.

Substance, palm-leaf (Śrītāḷa) Size, 9¼ × 2 inches. Pages, 421. Lines, 5 on a page. Character, Grantha. Appearance, old. In excellent order.

Complete. This belongs to the C. W. Whish series.

The codex contains the whole of the Prakṛti.

Beginning:

गौतमस्य पर्कं ॥ ओ त प्राइ । आ हो याही ण वोइतोया प्र इ। तो का या प्रे इ । गृ का णानां हा । व्या चो दा तोया प्रे इ । तो का या प्रे इ । ना धी इहोतासा । त्सा व इवाओहोवा । ही दू षी । दी. 7 ; प. 9 ; मा. 9. शो ॥ 1 ॥

End:

त क रें योम । आ का गों मा ही प्रे ॥ धि छ यो यं नः प्राचो त्रिः । हि का आ प्रे । दा क यो । आ हू । दी. 6 ; प. 6 ; मा. 2 का ॥ आम . . . . . अनर्द्ध वा सुबद्धं वा मम दोषो न विद्यते . . . ॥

INDEX.

[NOTE.—The names printed in *italics* are those of works that are described.]

